

۱۲
انسانی

۱۲ انسانی
سایت کنکور
دفترچه سوال

۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۲

kanoon.ir

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توزندهجانی، آرین حسینی، محمد حمیدی، امیر زراندوز، علی شهرابی، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سیدعلیرضا علویان، سجاد غلامپور سیوکی، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سید محمد هاشمی	علوم و فنون ادبی
ريحانه امینی، آزتا بیدقی، زینب آذری، فاطمه صفری، شهریار عبدالله	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد رسایی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد	روان‌شناسی
نوید امساکی، ولی برجمی، بهروز حیدریکی، اسماعیل علی‌پور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
زهراء دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، سید علیرضا علویان، علی محمد کرمی، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنمایی، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، فرهاد قاسی‌نژاد، علیرضا نصیری	فلسفه

گزینشگران و ویراستاران

مستندسازی	ویراستار	مسئول درس	گزینشگر	نام درس
الله شهبازی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی	محمد بحیرایی	محمدابراهیم توزندهجانی	ریاضی و آمار
فریبا رئوفی	یاسین مهدیان	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	علوم و فنون ادبی
زهرا قموشی	کوثر شاهحسینی	فاطمه صفری	فاطمه صفری	جامعه‌شناسی
	فرهاد علی‌نژاد	مهسا عفتی	مهسا عفتی	روان‌شناسی
لیلا ایزدی	درویشعلی ابراهیمی	سید محمدعلی مرتضوی	نوید امساکی	عربی زبان قرآن
فاطمه فوقانی	زهراء دامیار	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	تاریخ و جغرافیا
زهرا قموشی	فرهاد علی‌نژاد	نیما جواهری	سبا جعفرزاده صابری	فلسفه

گروه فنی و تولید

سید محمدعلی مرتضوی	مدیر گروه
زهرا دامیار	مسئول دفترچه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی	گروه مستندسازی
مهشید ابوالحسنی	حروف‌چین و صفحه‌آرا
حمید عباسی	ناظر چاپ

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۲/۱۵

آزمون ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۳۰
	ریاضی و آمار (۲)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	
۲	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	اجباری	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۳	جامعه‌شناسی (۳)	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۴	جامعه‌شناسی (۲)	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۵	روان‌شناسی	اجباری	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریشه n ام و توان گویا،تابع نمایی / صفحه‌های ۸۶ تا ۱۰۴

ریاضی و آمار (۳)

۱- اگر $A = 56^{-\frac{1}{3}} \times \sqrt[4]{2\sqrt[3]{2}}$ باشد، حاصل $A^{-1}(16 + A^{-1})$ کدام است؟

 $\frac{1}{3}$ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

 $\frac{1}{2}$ (۱)

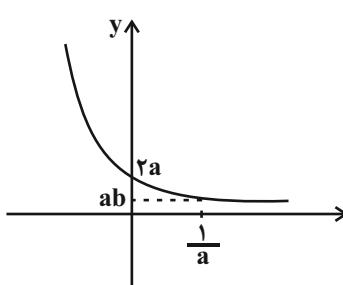
۲- اگر $a = 32$ باشد، حاصل $\frac{a^{0/6} + a^{1/2}}{\sqrt[6]{a^2} + \sqrt[6]{a^4} + \sqrt[6]{a^6}}$ کدام است؟

 $\frac{45}{11}$ (۴) $\frac{45}{7}$ (۳) $\frac{36}{7}$ (۲) $\frac{35}{7}$ (۱)

۳- مقدار مربع ثلث x از معادله $\sqrt[3]{25^x} \times \frac{1}{\sqrt[3]{-6x}} = 125\sqrt[3]{125^x}$ کدام است؟

 $\frac{1}{225}$ (۴) $\frac{2}{225}$ (۳) $\frac{9}{289}$ (۲) $\frac{1}{289}$ (۱)

۴- اگر نمودار تابع $f(x) = (\frac{a}{2})^x$ به صورت زیر باشد، مقدار b کدام است؟

 $\frac{1}{2}$ (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{16}$ (۴)

۵- اگر $f(x) = 3^x$ باشد، حاصل نسبت عبارت $\frac{f(x+2)}{f(x-2)}$ بر عبارت $\frac{f(x+3)}{f(x-3)}$ کدام است؟

۹ (۴)

 $\frac{1}{9}$ (۳)

۸۱ (۲)

۷۲۹ (۱)

محل انجام محاسبات

۶- دو نقطه (۰,۵) و (۱,۳۳) در تابع نمایی به ضابطه $f(x) = e^{ax+b} + 1$ صدق می‌کنند. مقدار $(\frac{1}{3})^f$ کدام است؟

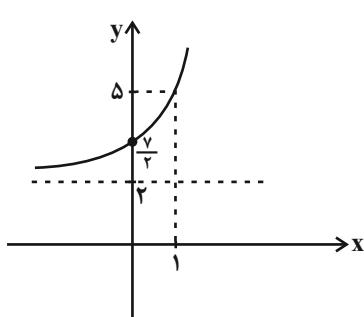
۱۱) ۴

۱۰) ۳

۹) ۲

۸) ۱

۷- نمودار تابع نمایی $f(x) = a(b)^{x-1} + 2$ به صورت زیر است. (-۱) کدام است؟

 $\frac{11}{4}$) ۱ $\frac{3}{4}$) ۲ $\frac{7}{4}$) ۳ $\frac{5}{4}$) ۴

۸- جمعیت فعلی کشوری ۹/۵ میلیون نفر است. با آهنگ رشد ثابت سالانه جمعیت ۲ درصد تقریباً پس از ۱۱۹ سال، جمعیت به ۱۰۰ میلیون نفر می‌رسد. پس از چند سال جمعیت کشور تقریباً ۲۵ میلیون نفر می‌شود؟

$$\left(\left(1/0.02 \right)^{70} = 4 \right)$$

۷۰) ۴

۱۱۹) ۳

۴۹) ۲

۱۸۹) ۱

۹- تابع نمایی $f(x) = e^{-ax+b}$ را در نظر بگیرید. اگر $f(0) = -2$ و $f(1) = 2$ باشد، مقدار جزء صحیح $(-5)^f$ کدام است؟

۶) ۴

۵) ۳

۴) ۲

۳) ۱

۱۰- اگر تعداد داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد به طور سالانه با آهنگ ۳ درصد کاهش یابند. پس از ۲۰ سال تعداد دانشجویان کارشناسی ارشد تقریباً

$$\left(0.97^{10} \approx 0.7 \right)$$

 $\frac{7}{10}$) ۴ $\frac{1}{2}$) ۳ $\frac{4}{5}$) ۲ $\frac{1}{5}$) ۱

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

مباحث کل کتاب

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- اگر p گزاره‌ای نادرست باشد، گزاره $(p \wedge \sim r) \vee (p \wedge r)$ ازاماً همارز با کدام است؟

r (۴)

\sim r (۳)

p (۲)

\sim p (۱)

۱۲- در چند مورد از محاسبات زیر خطای محاسباتی رخ داده است؟

(الف) $\sqrt{6} + \sqrt{2} = \sqrt{8}$

(ب) $\frac{10\sqrt{3}}{5} = 2\sqrt{3}$

(ج) $\frac{-3+x}{-3} = x$

(د) $\sqrt{x^2} = x$

(ه) $a < b \Rightarrow ca < cb$

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۱ (۱)

۱۳- f تابعی ثابت و g تابعی همانی است و داریم $(2f(4))^3 = -10f(3) + 9g(8)$ و $(2f(4))^3 = -6g(6)$ کدام

است؟

۸ (۴)

۴ (۳)

-۸ (۲)

-۴ (۱)

۱۴- ضابطه تابع $y = ax + b$ به صورت $\frac{1}{3} < x < -\frac{1}{4}$ در دامنه $y = [4x + |2x|] + 3x$ است. حاصل $\sqrt{a^2 - b^2}$ کدام است؟ (۱)، نماد جزء

صحیح است).

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۵- اگر $f(x) = \frac{\sqrt{2x+8}}{|x-5|}$ چند زوج مرتب دارد؟ و $g = \{(-4, 2), (4, 5), (-7, 10), (-2, 3), (5, 1)\}$ باشد، تابع

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۶- درآمد تمام افراد یک جامعه آماری، ۲۰۰ درصد افزایش می‌یابد. کدام گزینه در مورد خط فقر درست است؟

(۱) خط فقر، هیچ تغییری نمی‌کند.
 (۲) خط فقر فقط به کمک میانه، دو برابر می‌شود.

(۳) خط فقر فقط به کمک میانگین، دو برابر می‌شود.
 (۴) خط فقر به کمک میانه و میانگین، هر دو سه برابر می‌شوند.

۱۷- قیمت مرغ و برنج در سال پایه به ترتیب ۱۵۰ و ۴۵۰ واحد پول است و مقادیر مصرفی این دو کالا به ترتیب ۱۵ و ۲۰ واحد جرم هستند. اگر قیمت

مرغ در سال جاری ۴۰۰ واحد پول و شاخص بهای دو کالای موردنظر ۱۶۰ باشد، قیمت برنج در سال جاری چند واحد پول است؟

(۴) ۶۰۰

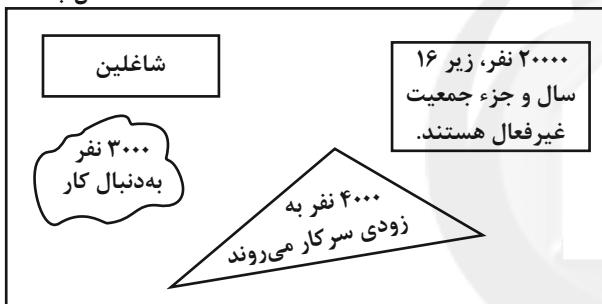
(۳) ۵۰۰

(۲) ۴۵۰

(۱) ۳۰۰

۱۸- با توجه به شکل مقابل، نرخ بیکاری این جامعه آماری چقدر است؟

کل جامعه = ۱۰۰/۰۰۰

(۱) ۴/۵ درصد

(۲) ۷/۸ درصد

(۳) ۲۵/۲۵ درصد

(۴) ۷/۸۵ درصد

۱۹- قیمت ۱۰۰۰ متر زمین در سال ۹۴، برابر ۸۰۰ میلیون تومان بوده است و شاخص بهای زمین در این سال ۲۱۰ بوده است. اگر نرخ تورم این زمین از

سال ۹۴ تا ۹۷، برابر ۲۰۰ درصد باشد، قیمت این زمین در سال ۹۷ چند تومان است؟ (سال ۸۸ سال پایه است).

(۴) ۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰

(۳) ۲/۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰

(۲) ۲/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰

(۱) ۱/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰

۲۰- در جامعه‌ای جمعیت فعال ۸۴۰۰ و جمعیت افراد شاغل، ۷۰۰۰ نفر از جمعیت افراد بیکار بیشتر است. نرخ بیکاری این جامعه تقریباً چند درصد

است؟

(۴) ۸/۳

(۳) ۷/۳

(۲) ۶/۳

(۱) ۵/۳

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

سیکستادسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی، وزن در شعر نیمایی، حسن تعلیل، حسن آمیزی و اسلوب معادله / صفحه‌های ۹۵ تا ۱۲۱ + مباحث کل کتاب علوم و فنون ادبی ۲ وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۲۱- چند مورد از موارد زیر درباره اوضاع ادبی و تاریخی شاعران قرن هشتم غلط است؟

الف) فرصتی پیش آمد تا صاحبان مذاهب مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

ب) شهر اصفهان مرکز ادبی این عصر به شمار می‌رفت.

ج) قصیده‌سرایی از رونق افتاد.

د) خواجهی کرمانی چند مثنوی به پیروی از نظامی سرود.

ه) سلمان ساووجی در غزل، توجهی خاص به سعدی داشت و قصایدی در سبک عراقی سرود.

و) عبید زاکانی منظومه «موش و گربه» را سرود و «رساله دلگشا» را به نثر نوشت.

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۲۲- عبارات همه گزینه‌ها با توجه به ویژگی‌های سبک عراقی کاملاً درست است؛ به جز:

۱) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد، لغات فارسی اصیل قدیمی هم کاهش یافتند و جای آن‌ها را لغات عربی گرفت.

۲) از ویژگی‌های نثر این دوره، ورود لغات قبایل ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد، اما این جریان در زبان فارسی دیری نپایید.

۳) در این دوره حاشیه‌نویسی‌های متعددی نیز به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت. البته باید توجه داشت که این سادگی نثر هم‌جا یکسان نیست و نثر ساده این دوره را نمی‌توان فصیح و بلیغ دانست.

۴) در این دوره مدعیان عرفان به درسی کردن، شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه‌دادن مفاهیم عرفان پرداختند؛ در نتیجه، در این دوره کتاب‌های عرفانی مهمی به نثر نوشته شد.

۲۳- کدام پیک از گزینه‌های زیر، از ویژگی‌های فکری شعر دوره انقلاب اسلامی نیست؟

۱) روح حماسه و عرفان در شعر این دوره روشن است.

۲) روی‌آوردن به مفاهیم انتزاعی در شعر این دوره آشکار است.

۳) یکی از ویژگی‌های شعر دوره انقلاب، غیردینی و گاه ضد دینی بودن آن است.

۴) فرهنگ دفاع مقدس یکی از اصلی‌ترین درون‌مایه‌های شعر این دوره است.

۲۴- در متن زیر از لحاظ سبک‌شناسی چند غلط وجود دارد؟

«تغییراتی که در فضای فکری شعر معاصر به وجود آمد، باعث تحولات فضای سیاسی و اجتماعی کشور شد. در دهه‌های ۵۰ و ۶۰ اقبال روش‌نگران به شعر نیمایی مشهود بود، اما با وقوع انقلاب اسلامی قالب‌های قصیده و غزل رایج شدند. در مورد نثر هم از پایان دهه ۵۰ تا پایان دهه ۶۰، گرایش نویسنده‌گان، بیشتر به نوشنوندانهای بلند بود.»

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۲۵- متن زیر از کدام کتاب انتخاب شده است و نویسنده آن کیست؟

«از طبقه علیه شura که ناظمان مناظم سخن‌پیرایی و پیرایه‌بندان سلسله معنی‌آرایی‌اند در آن هنگام در اردوی معلم و ممالک محروسه، شاعران سخنور و سخنوران بلاغت‌گستر بی‌شمار بودند در اوایل حال حضرت خاقانی جنت‌مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود.»

(۲) مرصاد‌العباد - نجم‌الدین رازی

(۱) تاریخ عالم‌آرای عباسی - اسکندریگ ترکمان

(۴) تاریخ جهانگشا - عطاملک جوینی

(۳) کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار - میبدی

۲۶- در کدام گزینه ویژگی عبارت مورد نظر نادرست ذکر شده است؟

- (۱) اه! مردکه مزخرف دو قورت و نیمش هم باقیه. آقا جون احترام خودتون رو داشته باشید. چرا لیچار می‌گید؟ (بهره‌گیری از اصطلاحات عامیانه)
- (۲) زمستان می‌گذشت. زمستان کند و آرام، قاطری پاها در باتلاق گیر کرده. جان می‌کند و می‌گذشت. دیگر کمرشکن شده بود. سرما! تا بود سرما بود. (تأثیر گفتار محاوره در لحن داستان)

(۳) حالا باز هم یکی بود یکی نبود. در یک روزگار دیگر دو تا آمیرازابنوس بودند که هر کدام دم یک در مسجد جامع شهر بزرگی که هم شاه داشت هم وزیر، هم ملّا داشت و هم رمال، صبح تا شام قلم می‌زدند. (کوتاهی جملات)

(۴) باز دیروز افتضاحی به‌پا شد. معقول یک‌ماهه فروردین راحت بودیم. اول اردیبهشت‌ماه جلالی و کوس رسوایی سر دیوار مدرسه. (حذف فعل)

۲۷- با توجه به ویژگی مضمون یابی در اشعار سبک هندی، در کدام بیت این ویژگی به چشم نمی‌خورد؟

- (۱) با درشتان ظالمان هم بر حساب عبرت‌اند سنگ اگر مرد است جای شیشه سندان بشکند
- (۲) وفایم خجلت ناقدردانی برنمی‌دارد اگر بر آبله پا می‌نهم دل می‌کند دردم
- (۳) رسوایی عاشق به ره یار بهشتی است ای کاش در این کوچه به چنگ عسس افتتم
- (۴) نه کرسی فلک نهد اندیشه زیر پای تا بوسه بر رکاب قزل‌ارسان دهد

۲۸- کدام گزاره درباره ابیات زیر نادرست است؟

«ماه را کند خیوه مهر را کند چیره
نیست گر مسیح از چه زان لبان چون غنچه»

(۱) بیت دوم فاقد تنافق و دارای تلمیح است.

(۲) بیت اول سه تشبيه و بیت دوم یک تشبيه دارد.

۲۹- نوع تشبيه به کار رفته در بیت زیر، در همه گزینه‌ها به جز ... دیده می‌شود.

«نیست صائب عاشقان را از غم دنیا ملال
ماهیان را موجهٔ دریا کمند وحدت است»

- (۱) چون گل وصلی نخواهی هرگزم دادن به دست خارم از پای دل حیران برون آر، ای پسر
- (۲) صورت حال جهان زنگی و من آینه‌ام جز کدورت نیست حاصل از دل روشن مرا
- (۳) تخت است دل چو از غم ایام شد سبک سر چون گران شود ز می‌لعل، افسر است
- (۴) هر دل که هست، لاله‌صفت داغدار اوست بیگانه‌خوی ما به جهان آشنا کیست

۳۰- آرایه‌های «تشبيه، مجاز و کنایه» در کدام بیت دیده می‌شود؟

- (۱) دی به شهر آمدی و شور به بازار افتاد پادشاهی که به شهر آید پنهان نبود
- (۲) ای سنگدل که تیغ جفا برکشیده‌ای رو مرهمی بساز که دل خسته‌ایم باز
- (۳) نازم خیال خاتم لعلت که همچو جم آفاق را کشید به زیر نگین مرا
- (۴) ت نقش مهر خویشم بر لوح دل نوشته‌ی یکسر به باد دادی تحصیل و حاصلم را

۳۱- آرایه‌های «استعاره مصರحه، تشبیه گسترده، تشبیه بلیغ و استعاره مکنیه» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

چو چشمش چشم تو بیند ز چشمش چشمه بگشاید کدامین چشم دیدی دشمنش چشم خوشی آید؟ سرشک چشم من گوهر که چشمت غم بیفزاید خوشا چشمی که پیش چشم تو جانا به چشم آید	الف) هر آن چشمی که می‌بیند بمغیر چشم او چشمی ب) تو گفتی چشم من لعلی بود از دوری چشمت ج) که چشم مرحمت چشم ندیده است از دو چشمنت د) اگر چشمت به چشم آرد به چشم خویش سلمان را		
۴) د - ب - ج - الف	۳) ۵ - ب - ج - الف	۲) ب - الف - ۵ - ج	۱) الف - ب - ج - ۵

۴) د - ب - ج - الف

۳) ۵ - ب - ج - الف

۲) ب - الف - ۵ - ج

۱) الف - ب - ج - ۵

از تو نباشد به هیچ روی شکیبا
آشیان در شکن طرہ شمشاد نکرد
کافغان به نای حلق چو ارغن در آورم (ارغن: نوعی ساز)
بر طرف چمن باز به پرواز نیاید

- (۱) هر که دمی با تو بود یا قدمی رفت
(۲) سایه تا بازگرفتی ز چمن مرغ سحر
(۳) از چنگ غم خلاص تمنا کنم ز دهر
(۴) چون بلبل دل سوخته را بال شکستند

۳۲- هر دو آرایه «استعاره و تشبیه» در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

غزالان عرشی گرفتار دامت
شکستی تو نرخ نبات از کلامت
همه شام مویم ز موی چو شامت
به لب خال هندووشن مشکفامت

- (الف) نگار من ای ماه کنعان غلامت
(ب) ربودی تو آب عقیق از لبانت
(ج) همه روز گریم ز روی چو روزت
(د) بود نقطه از مشک در تنگ شکر

۴) الف - ۵

۳) ج - ۵

۲) ب - ج

۱) الف - ب

۳۴- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

قیامت بود آشکار از قیامت»

- «قیود است مر فتنه را ز قیودت

(۱) استعاره، واژه‌آرایی، جناس تام، حسن تعلیل

(۲) تشبیه، حسن تعلیل، جناس، اسلوب معادله

(۳) واژه‌آرایی، تلمیح، تضاد، کنایه

(۴) وج‌آرایی، اغراق، تضاد، تشبیه

(۱) استعاره، واژه‌آرایی، جناس تام، حسن تعلیل

(۲) واژه‌آرایی، تلمیح، تضاد، کنایه

۳۵- آرایه‌های «حسن‌آمیزی، حسن تعلیل، استعاره، پارادوکس، اسلوب معادله» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

گه و بی‌گه همی‌گوید ز من طاعت وز او فرمان
پیش نطق شکرینت چونی انگشت بخاید
این قدر دانم که از شعر ترش خون می‌چکید
سر و بی‌حاصل ز سنگ کودکان آزاد است
که رستم از همه تا صید این کمند شدم

- (الف) مه ایدون زان همی‌بود که مهر او همی‌جوید
(ب) نیشکر با همه شیرینی اگر لب بگشایی
(ج) تیر عاشق‌کش ندانم بر دل حافظ که زد
(د) با تهی‌دستان ندارد سختی ایام کار
(ه) کمند زلف تو سرحلقه نجات من است

۲) ج - الف - ب - ه - ۵

۴) ب - ۵ - ه - ج - الف

۱) ب - ج - ۵ - ه - الف

۳) ۵ - ه - الف - ب - ج

- آرایه‌های مقابله همه ابیات کاملاً درست است؛ به جز:

نافه‌ها در دامن باد صبا خواهد نهاد (استعاره مکنیه - تشخیص)
گل سرخ شرم دارد که چرا همی‌شکفتم (تشبیه - استعاره)
همیشه تندرستی از نسیم خسته می‌خواهم (اسلوب معادله - حس‌آمیزی)
کز دیده روان کرده‌ام از مهر تو صد جوی (ایهام تنااسب - حسن تعلیل)

(۱) دست صبح از چین زلف عنبرآمیزت به لطف

(۲) تو اگر چنین لطیف از در بوستان درآیی

(۳) ز گفتار ملایم وحشت من می‌شود ساکن

(۴) زان است گل و نرگس رخسار تو سیراب

- کدام بیت دارای «اسلوب معادله و حسن تعلیل» است؟

که بی‌حاصل بود ابری که بی‌هنگام می‌بارد
از تزلزل بیشتر محکم شود بنیاد ما
به روی آب جای قطره باران نمی‌ماند
در چمن بید از غم بی‌حاصلی مجنون شود

(۱) پس از کشتن چه حاصل گریه کردن بر سر خاکم

(۲) جنبش گهواره خواب طفل را سازد گران

(۳) ز یاران کینه هرگز در دل یاران نمی‌مانند

(۴) در حقیقت تنگدستی مایه دیوانگی است

- آرایه‌های مقابله همه ابیات کاملاً درست هستند؛ به جز:

لیک شادیم که امید کنار است آن‌جا (تشبیه، جناس)
در چشم تنگ مور به سر می‌بریم ما (تلمیح، تناقض)
به کوه محنت من بین و چهره کاهی (جناس، لف و نشر)
صانع خدایی کاین وجود آورد بیرون از عدم (استعاره، تضاد)

(۱) گرچه در بحر غم او به کنار افتادیم

(۲) با مشربی ز ملک سلیمان وسیع تر

(۳) تو کوه و کاه چه دانی که شهریارا چیست؟

(۴) جانا هزار آفرین بر جانت از سر تا قدم

- کدام بیت در وزنی متفاوت با سایر ابیات سروده شده است؟

منجوق چتر خسرو سیاره آشکار
بالائله خموشان الحان چه کار دارد
میدان دهنند شاهسواران اخترم
وز پایه سرادق قدرش خبر نیافت

(۱) چو نشد ز بام طارم این نیلگون حصار

(۲) با درد دردنوشان درمان چه کار دارد

(۳) کرسی نهند تختنشیان عرشیم

(۴) بگذشت و هم تیز پر از حد کن و فکان

- بدون در نظر گرفتن دسته‌بندی هجایی، نظم هجایی «UU-UU» در همه ابیات یافت می‌شود؛ به جز:

چون دوست دشمن است شکایت کجا بریم؟
مرا به خیر تو امید نیست شر مرسان
آیینه‌ات بگوید پنهان که بی‌نظیری
نگهی به خویشن کن که تو هم گناه داری

(۱) از دشمنان برند شکایت به دوستان

(۲) امیدوار بود آدمی به خیر کسان

(۳) گر من سخن نگویم در وصف روی و مويت

(۴) همه عیب خلق دیدن نه مروت است و مردی

۴۱- وزن کدام بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است؟

- ۱) آن پری کز خلق پنهان بود چندین روزگار
 باز می‌بینم که در عالم پدیدار آمده است
- ۲) تا دو زلف عنبرین از شاههات ریزد به دامن
 با سرانگشت نسیمی کن پریشان شانه با من
- ۳) ساقیا برخیز و در ده جام را
 خاک بر سر کن غم ایام را
- ۴) ای که می‌پرسی ز من کان ماه را منزل کجاست
 منزل او در دل است اما ندانم دل کجاست

۴۲- وزن بیت زیر کدام است؟

«به تو آری، به تو یعنی به همان منظر دور
 به همان سبز صمیمی، به همان باغ بلور»

- ۱) فعلاتن فعلاتن فعل
 فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل
- ۲) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل
- ۳) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل

۴۳- وزن مصراع زیر، با کدام بیت یکسان است؟

«فهـمـ نـدارـدـ کـهـ زـیـانـ مـیـکـنـدـ»

- ۱) آن گل رخسار نگر نام گلستان چه بربی
 وان قد و رفتار نگر سرو خرامان چه کنی
- ۲) همه گوباد ببر خرممن عمر
 دو جهان بی تو نیزد دو جوم
- ۳) خسرو اگر عهد تو دریافتی
 دل به تو دادی که تو شیرین تری
- ۴) روز برآمد بلند ای پسر هوشمند
 گرم ببود آفتاب خیمه به رویش ببند

۴۴- کدام گزینه، در بحر «رمل مثمن محفوظ» سروده شده است؟

- ۱) خسروا گوی فلک در خم چوگان تو شد
 ساحت کون و مکان عرصه میدان تو باد
- ۲) دوستان در پرده می‌گوییم سخن
 گفته خواهد شد به دستان نیز هم
- ۳) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بروی گمارد
 هر که محراجش تو باشی سرز خلوت برنيارد
- ۴) ساقیا می ده که با حکم ازل تدبیر نیست
 قابل تغییر نبود آن چه تعیین کرده‌اند

۴۵- وزن واژه همه سروده‌ها یکسان است؛ به جز:

- ۱) روح من در جهت تازه اشیا جاری است / روح من کمال است
- ۲) کوچه‌ای متروکه / وه چه تنها و پر از حسرت آواز کبوترهاست
- ۳) و سرانجام تو در فنجانی چای فروخواهی رفت / مثل قایق در گرداب
- ۴) موی او / رودخانه‌ای پر از حزن نبودن آفرینش می‌کند

۴۶- کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

اول و آخر همه عشق است و بس»

«نیست به جز عشق در این پرده کس

در آن هم نکته‌ای جز نام حق نیست

۱) کتاب عشق را جز یک ورق نیست

در پرده مخالف و عراقی همه اوست

۲) در دور شراب و جام ساقی همه اوست

پاییند عشق را نبود نجات از دام او

۳) خواجه از دامش رهایی چون تواند جست از آنک

دل بد مکن که بنده‌نواز است بند او

۴) یوسف ز بند عشق عزیز زمانه شد

۴۷- کدام گزینه با مفهوم جمله زیر تناسب معنایی ندارد؟

«عاقل چون خلاف اندر میان آید، بجهد و چون صلح بیند، لنگر بنهد.»

نچید طائر آگاه چینه از هر خوان

۱) نکرد رهرو عاقل به هر گذرگه خواب

که عاقل گاه فرصت ندهد از دست

۲) بگو بشنو چو اکنون هست فرصت

آفت و شر خسان را چاره‌ساز

۳) عاقل آن باشد که بگریزد ز شر

بسنان با جاهلان برابر گور است

۴) آتش با عاقلان برابر آب است

۴۸- مفهوم کدام گزینه به معنای بیت زیر نزدیک‌تر است؟

باید اول به تو گفتن که چنین خوب چرایی»

«دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم

که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را

۱) من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت داشتم

جز عاشقی مپنداز کار دگر توان کرد

۲) هر جا که حسن معاشق سرگرم جلوه گردد

می‌باید این نصیحت کردن به دلستانان

۳) دلداده را ملامت گفتن چه سود دارد

دیوانه را طریقه عاقل پسند نیست

۴) دلداده را ز تیر ملامت گزند نیست

۴۹- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به جز:

چو شد «ابن‌یمین» غرقه کجا اندیشه باران

۱) مرا ای دوست در عشقت چه باک از طعنۀ دشمن

صد جراحت بر دل از تبعیغ زبان تیشه داشت

۲) چون کنم با طعنۀ دشمن که کوه سخت‌جان

غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را

۳) سعدی از سرزنش غیر نترسد، هیهات

سر مویی خبر از سرزنش خارم نیست

۴) همچو دیوار ز بس والۀ این گلزارم

۵۰- کدام گزینه با بیت زیر مفهوم یکسانی دارد؟

به امید آنکه شاید تو به چشم من درآیی»

«در گلستان چشم ز چه رو همیشه باز است

نگه را خون کند ناز تو در چشم تماشایی

۱) به امید تماشا چشم وا کردم، ندانستم

دو دیده‌ام نگر از شام تا سحرگه باز

۲) بدان طمع که کند مرغ وصل خوبان صید

فی المثل گر چشم من چون چشم نرگس برکنی

۳) از گلستان جمالش برنگیرم چشم تر

همچو یعقوب که از بوی پسر بینا شد

۴) چشم نرگس به گل روی تو می‌بینم باز

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

سیاست‌های هوت، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام / صفحه‌های ۹۱ تا ۱۲۰

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- پیامد موارد زیر به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

- داوری ارزش‌ها، خارج از حیطه علم

- تولید نظریه‌ها و عقاید مختلف در خود جامعه

- دانش تماماً محصول شرایط اجتماعی و فرهنگی است.

(۱) سپردن ارزش‌ها و عقاید جامعه به گروهی خاص - ناپسند شمردن موضوع نظریه سایر فرهنگ‌ها شدن - سلب امکان شناخت واقعیات

(۲) انکار اشتراک و وحدت افراد جامعه - ایجاد فرصت معارفه و گفت‌و‌گو بین افراد - عدم داوری شناختی

(۳) سپردن ارزش‌ها و عقاید جامعه به گروهی خاص - ایجاد فرصت معارفه و گفت‌و‌گو بین افراد - عدم داوری شناختی

(۴) انکار اشتراک و وحدت افراد جامعه - ناپسند شمردن موضوع نظریه سایر فرهنگ‌ها شدن - عدم ارجحیت علوم بر یکدیگر

۵۲- درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه صحیح آمده است؟

(الف) پایبندی کامل به رویکرد انتقادی امکان شناخت واقعی را از انسان‌ها می‌گیرد.

(ب) گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هوت‌ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست.

(ج) جامعه‌شناسی تفسیری، ریشه در جامعه‌شناسی انتقادی دارد.

(۱) ص - غ - غ

(۲) غ - ص - غ

(۳) ص - غ - ص

۵۳- تمامی موارد کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- علت رشد و شکوفایی جهان اسلام

- معنای تعارف هوت‌ها

- نمونه‌ای از مدل تکثیرگرا

(۱) پیروی از الگوی تعارف - شناخت متقابل افراد و جوامع - جشن سال نوی چینی

(۲) احترام متقابل اقوام اسلامی - شناخت متقابل و متنابع - سازمان کوکلاس کلان

(۳) پیروی از الگوی تعارف - شناخت متقابل و متنابع - جشن سال نوی چینی

(۴) احترام متقابل اقوام اسلامی - شناخت متقابل افراد و جوامع - سازمان کوکلاس کلان

۵۴- به ترتیب، عبارات کدام گزینه با جدول مقابله مرتبط است؟

- عامل شکل‌گیری جوامع از دیدگاه ابن خلدون

- شناخت خداوند و خویشتن

- استفاده از زبان خود برای سخن گفتن با دیگری در جهت اصلاح یک رابطه ظالمانه

- تلاش برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به انسان و معناداری جهان

(۱) د - ب - الف - ج

(۲) ج - الف - ب - د

(۳) ج - الف - د - ب

عقل انتقادی	عصبیت	الف	فلسفه
ب	ج	از عالی‌ترین و مفید‌ترین دانش‌ها	د

۵۵- در مطالعه هر عبارت، کدام ظرفیت‌های علم مدنی فارابی به کار رفته است؟

- هنجارها، ارزش‌ها و آرمان‌های مختلف

- کنش‌ها و ساختارهای جوامع

- زندگی اجتماعی

- مطالعه واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آن‌ها

(۱) داوری علمی - توصیف و فهم - تجویز باید‌ها و نباید‌ها - تبیین

(۲) علت‌یابی - رویکرد انتقادی - تبیین - تجویز باید‌ها و نباید‌ها

(۳) داوری علمی - تفسیر - علت‌یابی - تفسیر

(۴) داوری علمی - توصیف و فهم - رویکرد انتقادی - تجویز باید‌ها و نباید‌ها

۵۶- به ترتیب، هر عبارت به دیدگاه کدام متفکر و نوع عقل در معنای عام اشاره دارد؟

- جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی، محافظه‌کارانه است.

- پیچیدگی زبان و خط هندی و به نظم درآوردن متون علمی به قصد مصنون ماندن از تحریف را عامل دشواری فهم معارف هندیان دانسته است.

- شناسایی عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی و شناخت پدیده‌های طبیعی و مادی با این عقل صورت می‌گیرد.

- با استفاده از این عقل به ارزیابی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی می‌پردازیم.

(۱) مسکویه - ابن خلدون - عقل تجربی - عقل انتقادی - عقل ابزاری

(۲) ابن خلدون - ابوریحان بیرونی - عقل ابزاری - عقل انتقادی

۵۷- به ترتیب، موارد زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم استفاده می‌کنیم.

- روش او در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

- عامل برتری انسان بر فرشتگان و خلیفه خداوند شدن او در زمین

- اشتراک مدینه فاسقه و مدینه ضاله

(۱) عقل تفسیری - ابوریحان بیرونی - علم - از انواع مدینه جاهله

(۲) عقل انتقادی - فارابی - عقل - از انواع مدینه جاهله

(۳) عقل تجربی - ابن خلدون - عقل - انحراف از مدینه فاضله

(۴) عقل ابزاری - ابن خلدون - علم - انحراف از مدینه فاضله

- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟ ۵۸

- در نظام مشروطه، کدام ویژگی جامعه مطلوب فقه شیعی محقق نشد؟

- کدام نهاد موظف به برقراری قوانین عادلانه در جامعه است؟

- علم فقه دارای کدام کارکرد است؟

۱) روابط و ساختارهای آن با مشارکت و همراهی مردم، عادلانه باشد. - مجلس خبرگان - ارزیابی و نقد هنجارهای اجتماعی

۲) حاکمان و کارگزاران جامعه، عالم به عدالت و عمل کننده به آن باشند. - مجلس شورای اسلامی - توصیف و تبیین رفتارهای اجتماعی

۳) حاکمان و کارگزاران جامعه، عالم به عدالت و عمل کننده به آن باشند. - مجلس شورای اسلامی - طرح قواعد درباره چگونگی رفتار اجتماعی

۴) روابط و ساختارهای آن با مشارکت و همراهی مردم، عادلانه باشد. - مجلس خبرگان - توصیف و تبیین رفتارهای اجتماعی

۵۹- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «پیامد تعامل متفکران مسلمان با علوم اجتماعی مدرن» و «ویژگی علوم اجتماعی جهان اسلام» صحیح است؟

۱) این تعامل می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد. - با تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روش‌گرانه خود

را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد.

۲) مانع گسترش علوم اجتماعی جهان اسلام می‌شود. - با توصیف و تبیین وضعیت موجود، راههای برونو رفت از وضع موجود را به سوی جامعه مطلوب

شناسایی می‌کند.

۳) امکان تحلیل مسائل جامعه جهانی را به متفکران مسلمان می‌دهد. - عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی درباره محیط فرهنگی و اجتماعی

نقش محوری دارد و همه عرصه‌های علمی را به تنها یابی سامان می‌دهد.

۴) موجب ارائه راه حل از سوی متفکران مسلمان برای برونو رفت از بحران‌های جهانی می‌شود. - هر تفسیری را نوعی تبیین به شمار می‌آورند؛ زیرا

تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌دانند.

۶۰- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «عقل نظری» درست و در رابطه با «عقل عملی» نادرست است؟

۱) واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند. - علومی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعت‌شناسی را پدید می‌آورد.

۲) قوهای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد. - این عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.

۳) قانون علیت و قانون جاذبه زمین با این عقل شناخته می‌شوند. - واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند.

۴) هرگونه تلاش ذهنی و علمی را شامل می‌شود. - خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مباحث کل کتاب

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ مناسب دهید.

«دیوید باور دارد که جهان تکوینی تنها شامل جهان طبیعت می‌شود، لذا در این باره کتابی تألیف و در بازار چاپ نمود. نویسنده‌ای در نقد کتاب دیوید نوشت: جهان تکوینی صرفاً به طبیعت محدود نمی‌شود و براساس حکمت و خواست خداوند با جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. نویسنده دیگری در جواب این دو نویسنده نوشت: جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.»

- کدام عبارت به ترتیب درباره «دیدگاه نویسنده سوم» و درباره «دیدگاه دیوید» درست است؟

- کدام نویسنده «اغلال و سلاسل» را باورها و اعمالی می‌داند که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند؟

- نتیجه کدامیک از دیدگاهها سلب ظرفیت‌هایی از علوم انسانی و علوم اجتماعی می‌باشد؟

۱) جهان تکوینی را مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی می‌داند. - جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است. - دیدگاه دیوید - دیدگاه نویسنده سوم

۲) جهان تکوینی، ماده خامی است که جوامع در آن دخل و تصرف می‌کنند. - جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند. - دیدگاه نویسنده دوم - دیدگاه دیوید

۳) ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود. - ذهن افراد و فرهنگ هویت طبیعی و مادی دارند. - دیدگاه دیوید - دیدگاه نویسنده دوم

۴) جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند. - بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیست. - دیدگاه نویسنده دوم - دیدگاه دیوید

- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- هدف مردم جامعه تغلب، خوار و مقهور کردن خود است.

- در استعمار نو، کشورهای استعمارگر از مجریان بومی کشورهای خود برای رسیدن به اهداف استعماری در کشورهای غیرغربی استفاده می‌کنند.

- مفاهیمی چون تهاجم فرهنگی و ناتوی فرهنگی مربوط به استعمار فرانسو است.

- زبان فارسی پیش از آنکه هندوستان مستعمره انگلستان شود، سومین زبان رسمی و زبان علمی و فرهنگی این کشور بود.

(۱) غ - ص - ص - ص   (۲) ص - ص - غ - غ   (۳) ص - غ - ص - ص   (۴) غ - غ - ص - غ

۶۲- به ترتیب علت «شكل‌گیری زمینه‌های فروپختن اقتدار کلیسا»، معلول «فروپختن اقتدار کلیسا» و علت «حذف پوشش دینی و بازگشتن به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان توسط فرهنگ غرب» چیست؟

(۱) جنگ‌های صلیبی - ایجاد فرصت بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا - مقابله با فرهنگ اسلام

(۲) ایجاد فرصت بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا - مواجهه اروپاییان با مسلمانان - مقابله با فرهنگ اسلام

(۳) فتح قسطنطینیه - ایجاد فرصت بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا - بسط و گسترش ابعاد دنیوی

(۴) ایجاد فرصت بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا - جنگ‌های صلیبی - بسط و گسترش ابعاد دنیوی

- کدام گزینه به ترتیب با عبارت‌های زیر مرتبط است؟

- نهضت‌های شکل گرفته براساس رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان

- «آن ریکم الاعلی: من پروردگار برتر شما هستم.»

- دئیسم

(۱) سکولاریسم پنهان - در فرهنگ مدرن، انسان‌ها خواسته‌های دنیوی خود را بینیاز از توجیه الهی و آسمانی دنبال می‌کنند. - نفی عقل و تجربه

(۲) پروتستانتیسم - در فرهنگ‌های دینی افراد هواهای نفسانی خویش را دنبال می‌کنند و آن را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند. - نفی وحی

(۳) سکولاریسم پنهان - در فرهنگ‌های دینی افراد هواهای نفسانی خویش را دنبال می‌کنند و آن را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند. - نفی وحی

(۴) پروتستانتیسم - در فرهنگ مدرن، انسان‌ها خواسته‌های دنیوی خود را بینیاز از توجیه الهی و آسمانی دنبال می‌کنند. - نفی عقل و تجربه

۶۵- هر یک از موارد زیر به ترتیب معلول چیست؟

- عدم وجود قدرت چانهزنی در اقتصاد جهانی

- عدم تعادل در مبادلات تجاری در سطح جهانی

- امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر

(۱) تأمین نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی - قدرت زیاد اقتصادی برخی کشورها - توزیع نامتعادل ثروت

(۲) تکمیلی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده - وابستگی کشورهای استعمارزده

(۳) تأمین نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده - توزیع نامتعادل ثروت

(۴) تکمیلی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده - قدرت زیاد اقتصادی برخی کشورها - وابستگی کشورهای استعمارزده

۶۶- به ترتیب، هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارند؟

- جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم

- مبنای نظریه مرکز - پیرامون

- دیدگاه آگوست کنت در رابطه با جنگ

- استفاده از سلاحهای شیمیایی برای نخستین بار

(۱) جنگ ویتنام - حل چالش‌های درونی کشورهای غربی از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی - عارضی و تحملی بودن جنگ در فرهنگ جدید

غرب - جنگ جهانی اول

(۲) جنگ کره - توجه به ابعاد فرهنگی چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر - توجیه عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت کشورهای

غیرغربی - جنگ جهانی اول

(۳) جنگ ویتنام - ضعیف شدن کشورهای غیرغربی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی - افزودن بر ثروت از طریق غنایم جنگی با انقلاب صنعتی -

جنگ جهانی دوم

(۴) جنگ کره - نقش الگویی کشورهای توسعه‌یافته غربی برای کشورهای دیگر - سخن از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر - جنگ جهانی دوم

۶۷- به ترتیب، هر یک از موارد زیر پیامد چیست؟

- همایش‌های بین‌المللی درباره بحران زیستمحیطی

- کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان

- پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا

(۱) حل آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی ناشی از بحران‌های زیستمحیطی - بحران اقتصادی - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی

(۲) سرایت بحران‌های زیستمحیطی به حوزه رابطه انسان با طبیعت - چالش فقر و غنا - عدم کنترل بحران اقتصادی

(۳) چاره‌اندیشی برای مسائلی همچون مهاجرت و حاشیه‌نشینی - بحران اقتصادی - انتقال فشارهای بحران اقتصادی از سوی سرمایه‌داران به

تولیدکنندگان خرد

(۴) شکل‌گیری جنبش‌های اجتماعی جدید - چالش فقر و غنا - شکل‌گیری اقتصاد جهانی

۶۸- کدام گزینه موارد زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
 - اشتراک امان‌الله خان، آتابورک و رضاخان
 - شکل‌گیری اعتراضات نسل دوم روشنفکران به نسل اول روشنفکران
 - رویکرد نخستین بیدارگران اسلامی نسبت به قومیت‌های مختلف
 - منظور از اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متعدد

۱) قدرت‌های سکولار - کشورهای پیرامونی و استعمارزده در جایگاه خود باقی ماندند و این مسئله، اعتراض نخبگان غرب‌گرای کشورهای غیرغربی را برانگیخت. - آن‌ها را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند. - سوسیالیسم

۲) دنبال کردن آرمان‌های روشنفکران چپ با حمایت دولتهای لیبرال - اعتراض آنان از نوع گریز از اسلام و اسلامستیزی منورالفکران بود که استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع غیرغربی را به خطر می‌انداخت. - اصلاح رفتار قومیت‌ها را دنبال می‌کردند. - ناسیونالیسم

۳) دنبال کردن آرمان‌های منورالفکران غرب‌زده با حمایت دولتهای غربی - از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل گرفت. - آن‌ها را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند. - ناسیونالیسم

۴) جلوگیری از موفقیت بیدارگران اسلامی - این اعتراضات منجر به درهم ریختن نظم پیشین به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی شد، اما در عمل این کشورها همچنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند. - آن‌ها را درون امت واحد اسلامی به رسمیت نمی‌شناختند.
 - سوسیالیسم

۶۹- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های «انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم» و «فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی»، درست و نادرست است؟

۱) توانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند. - هنگامی که قاجاریان به دلیل اثربذیری از دولتهای استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آوردند، مقاومت منفی به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر کرد.

۲) در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ که برای حل بحران‌های جهان غرب به وجود آمده بودند شکل می‌گرفتند. - فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی نه تنها در جهت تأیید قدرت حاکم و حمایت از آن بلکه در رقبت با آن نیز می‌باشد.

۳) در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم و غیرمستقیم غرب موفق می‌شدند. - برخورد رقابت‌آمیز عالمان دینی با قاجار، حرکتی اصلاحی بود و آن‌ها برای اصلاح برخی رفتارهای پادشاهان قاجار و ساختار جامعه تلاش می‌کردند که جنبش تباکو نمونه‌ای موفق از فعالیت رقابت‌آمیز اصلاح ساختار است.

۴) اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند. - جنبش عدالتخانه، نتیجه تجربه موفق جنبش تباکو بود و از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی محسوب می‌شود.

۷۰- به ترتیب علت، پیامد و علت‌های عبارت کدام است؟

- از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس

- موققیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی اش

- مخدوش شدن مشروعیت قرارداد کمپ دیوید در باور مسلمانان

۱) انقلاب اسلامی - ابطال نظریه پایان تاریخ - بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی

۲) انقلاب اسلامی - ابطال نظریه جنگ تمدن‌ها - انقلاب اسلامی

۳) شکل‌گیری راه نوین مبارزه از سوی انقلاب اسلامی ایران - ابطال نظریه جنگ تمدن‌ها - بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی

۴) انقلاب اسلامی - شکل‌گیری بیداری اسلامی - انقلاب اسلامی

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مباحث کل کتاب

روان‌شناسی

۷۱- رکن اساسی روش علمی چیست و این روش در برابر موجودات غیرقابل مشاهده چه موضعی نمی‌تواند بگیرد؟

(۱) مشاهده و تجربه - این موجودات وجود ندارند، چون مشاهده‌پذیر نیستند.

(۲) مشاهده و تجربه - این موجودات ممکن است وجود نداشته باشند.

(۳) تکرارپذیری و تعریف عملیاتی - این موجودات ممکن است وجود نداشته باشند.

(۴) تکرارپذیری و تعریف عملیاتی - این موجودات ممکن است وجود داشته باشند.

۷۲- رابطه علت و معلولی بیان شده در کدام گزینه نادرست است؟

(۱) تعریف عملیاتی → سهوالت اندازه‌گیری

(۲) تکرارپذیری ← برداشت یکسان از متغیرها

(۳) طرح مسئله ← شناسایی موقعیت مجھول

(۴) نداشتن هدف ← عدم نتیجه‌بخشی روش علمی

۷۳- کدام بیت به عوامل وراثتی مؤثر بر فرایندهای رشدی اشاره ندارد؟

(۱) چون بود اصل گوهری قابل تربیت را در او اثیر باشد

(۲) سخت است پس از جاه تحکم بردن

خوکرده به ناز جور مردم بردن

(۳) گرچه سیم و زر ز سنگ آید همی

در همه سنگی نباشد زر و سیم

(۴) خر عیسی گرش به مکه برند

چون باید هنوز خر باشد

۷۴- در فرآیند پیدا کردن «پاندا» در تصویر زیر، هر یک از تغییرات «افزایش تعداد قرص‌های پیرامون پاندا» و «زنگی شدن قرص‌ها» چه تأثیری بر مدت زمان لازم برای پیدا شدن پاندا دارد؟

(۱) افزایش - کاهش

(۲) کاهش - افزایش

(۳) افزایش - افزایش

(۴) کاهش - کاهش

۷۵- هر عبارت زیر به کدام مانع یا عامل ایجاد تمرکز اشاره می‌کند؟

- نیما کتاب درسی را کنار گذاشته و از کتاب جایگزین استفاده می‌کند و دلیل می‌آورد که کتاب جدید، نوشتار زیباتری دارد.

- مینا با مداد قرمز دور واژگان مهم خط می‌کشد و می‌گوید که این طور برایم راحت‌تر است.

(۱) عدم یکنواختی محرک - آشنایی با محرک

(۲) آشنایی با محرک - عدم یکنواختی محرک

(۳) تغییر درونی محرک - جلوگیری از یکنواختی محرک

(۴) تغییر درونی محرک - ایجاد ثبات در محرک

۷۶- شبکه سلسله‌مراتبی حول واژگان مختلف در کدام حافظه شکل می‌گیرد و کدام گزاره به این حافظه مربوط است؟

۱) حافظه معنایی - رمز عملیات کربلای پنج چه بود؟ (برای فردی متولد ۱۳۴۵)

۲) حافظه رویدادی - نام دیگر عملیات مرصاد چیست؟ (برای دانش‌آموزی که به این آزمون پاسخ می‌دهد).

۳) حافظه معنایی - در عملیات کربلای پنج، فرمانده عملیات چه کسی بود؟ (برای فردی که در عملیات حضور نداشته است).

۴) حافظه رویدادی - در عملیات مرصاد قوای ایران در برابر قوای چه سازمانی جنگیدند؟ (برای فردی متولد ۱۳۵۰)

۷۷- موارد کدام گزینه همگی به مرحله رمزگردانی حافظه کمک می‌کنند؟

۱) رمزگردانی معنادار - بسط معنایی - مرور کارآمد

۲) بیان اهمیت مطلب - مطالعه چندحسی - رمزگردانی معنادار

۳) کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری - روش پس‌خوا - تمایزبخشی

۴) ساماندهی مطالب - استفاده از چند روش حرکتی - آزمون مکرر

۷۸- «علی با مسئله انتخاب شغل آینده خود مواجه است و نگران داشتن درک ناقص از مسئله خود، استفاده کردن از راه حل‌های غیرمنطقی و نشناختن

موانع پیش روی خود است.» هر یک از نگرانی‌های علی به ترتیب، مربوط به کدام‌یک از ویژگی‌های مسئله است؟

۱) هدفمندی - شناخت موقعیت فعلی - محدود بودن توانمندی‌ها

۲) تحت کنترل بودن - محدود بودن توانمندی‌ها - شناخت موقعیت فعلی

۳) هدفمندی - محدود بودن توانمندی‌ها - شناخت موقعیت فعلی

۴) تحت کنترل بودن - شناخت موقعیت فعلی - محدود بودن توانمندی‌ها

۷۹- به ترتیب، هر عبارت به کدام مرحله از حل مسئله مربوط است؟

- کیفیت تصور ما از مسئله در کارکرد منطقی ما نقش دارد.

- این عامل باعث می‌شود که ابهام از فهم موقعیتمن خارج شود.

- در این مرحله حفظ استقلال فرد اهمیت زیادی دارد.

۱) تشخیص مسئله - ارزیابی راه حل - تشخیص مسئله
۲) تشخیص مسئله - بازبینی و اصلاح - به کارگیری راه حل مناسب

۳) ارزیابی راه حل - به کارگیری راه حل مناسب - ارزیابی راه حل - انتخاب راه مناسب
۴) تشخیص مسئله - تشخیص مسئله - ارزیابی راه حل مناسب

۸۰- «شرکت‌های طراحی‌کننده مسابقات قرعه‌کشی برای سوق دادن مخاطبان خود به شرکت در قرعه‌کشی، راهبردهای مختلفی را استفاده می‌کنند. برخی

از آنان بدون تغییر ارزش مادی مجموع جوایز، تعداد جوایز را افزایش می‌دهند، اما برخی بالعکس تعداد جوایز را به حداقل می‌رسانند تا عدد جایزه

چشم‌گیرتر باشد.» هر یک از این دو راهبرد به ترتیب، بر مبنای کدام‌یک از ملاک‌های تصمیم‌گیری طراحی شده‌اند؟

۱) مزیت - خطر
۲) هزینه - مزیت
۳) هزینه - خطر
۴) خطر - مزیت

۱۱- در کدام گزینه، احتمال بیشتری وجود دارد که شخص، براساس ملاک خطر یک تصمیم را اتخاذ نکند و کدام نوع تصمیم‌گیری دارای ثبات کمتری می‌باشد؟

- ۱) چند نفر می‌خواهند روی یک بازی شرط‌بندی کنند و یک نفر که قبلاً برنده شده، به آن‌ها می‌گوید درست است پولی را از دست می‌دهید اما می‌دانید قرار است چند هزار دلار گیری‌تان بیاید؟ / فردی داخل خیابان راه می‌رود و با کسی که سرش داد زده، وارد درگیری فیزیکی می‌شود.

۲) شخصی از شهر دیگری برای تماشای مسابقه آمده و با وجود نداشتن جای خواب و سرمای شدید، همان‌جا می‌ماند. / شخصی به پیروی از دوستش، همراه او به مسافتی می‌رود که مناسبش نیست و در طول راه تصادف می‌کند و آسیب می‌بیند.

۳) شخصی قرار است در مسابقه‌ای شرکت کند و به او وعده می‌دهند که قرار است جوايز میلیونی دریافت کند. / فردی می‌فهمد که دوست مورد علاقه‌اش پشت سرش غیبت کرده، سریعاً به او زنگ می‌زند و فحاشی می‌کند.

۴) شخصی می‌خواهد به پیاده‌روی برود در حالی که برف شدیدی هم می‌بارد و مادرش به او می‌گوید نرو چون پیاده‌روها لغزنده است و اگر زمین بخوری آسیب می‌بینی. / شخصی جلسه اول سر یک کلاس می‌رود و استاد مربوطه سی جلد کتاب معرفی می‌کند و او هم پس از کلاس سریعاً به‌دلیل علاقه به آن درس به سراغ کتاب‌فروشی‌ها می‌رود تا همه‌شان را تهیه کند اما نمی‌داند چگونه آن همه کتاب را بخواند.

- بهترتب، در کدام‌یک از موقعیت‌های زیر محرک فرد به سمت خواسته خود انگیزه درونی بوده و در کدام موارد انگیزه بیرونی است؟

- علی آن‌چنان به خواندن رمان علاقه‌مند شده که هنگام مطالعه، گذر زمان را متوجه نمی‌شود.

- مینا برای آن که بتواند شغل خوبی پیدا کند به سختی و پرفشار درس می‌خواند.

- سعید، در روزهای تعطیل زودتر از دیگر اعضای خانواده خود بیدار می‌شود تا به کوه برود.

- مبینا تمام طول ماه کار می‌کند تا با درآمد به دست آمده بتواند آخر ماه به مسافرت برود.

«بنی آدم اعضائی پکدیگرنند

- ۱) اعتقاد قوی به شناخت‌ها، باعث امیدواری می‌شود.

۲) نظام باورهای فرد توسط ارکان اجتماعی تعیین می‌شود.

۳) ناهمانگی شناختی اصلی است که بر نگرش‌ها کنترل دارد.

۴) نگرش‌ها میزانی از نامنعطف بودن را دارند.

۵) «فروید شرح حال یکی از بیمارانش را در آثارش نوشته است. بیمار زنی است که بنا به سرکوب اتفاقات آزاردهنده‌ای که در کودکی برایش رخ داده بود، چار فلچ واقعی می‌شود؛ اما این فلچ هیچ دلیل فیزیولوژیکی نداشت.» وضع این بیمار کدام مورد را ثابت می‌کند؟

۱) پیامدهای روانی بیماری‌های روانی

۲) علل جسمانی بیماری‌های جسمانی

۳) علل جسمانی اختلال‌های روانی

۴) پیامدهای جسمانی بیماری‌های روانی

۵) «فکر کردن به جوابی بانکی» به ترتیب به کدام سیک تصمیم و کدام روش مقابله‌ای اشاره دارد؟

-۸۵- «فک کردن، به جوانان بانگ». بهت تیپ به کدام سیک تصمیمه و کدام روش مقابله‌های اشایه دارد؟

۲) اجتنابی - ناسازگارانه (در انتظار معجزه بودن) ۴) احساسی - ناسازگارانه (در انتظار معجزه بودن)	۱) اجتنابی - سازگارانه (در انتظار معجزه بودن) ۳) احساسی - ناسازگارانه (منفعل بودن)

۸۶- «احمد که به همراه خانواده به پارک رفته بود، با شنیدن صدایی جهت آن را دنبال نمود و متوجه یک بچه گربه در بین بوته‌ها شد. او بلا فاصله تصمیم گرفت که بچه گربه را با خود به خانه ببرد، زیرا نگران این بود که نکند کودکان دیگر، او را آزار دهند و یا از گرسنگی بمیرد.»؛ با توجه به این مطلب به ترتیب، مقدمه شکل‌گیری شناخت و سطوح مختلف آن در این مثال کدام است؟

- ۱) شنیدن صدا (احساس)، دنبال کردن جهت صدا (توجه)، تشخیص بچه گربه (ادران)، نگرانی احمد (تفکر)، مردن از گرسنگی (قضاآت)، بردن به خانه (تصمیم‌گیری)

۲) صدا (محرك)، بچه گربه (احساس)، نگرانی احمد (ادران)، اذیت بچه گربه (استدلال)، مردن از گرسنگی (قضاآت)، بردن به خانه (حل مسئله)

۳) صدا (احساس)، دیدن گربه (ادران)، اذیت کودکان (تفکر)، مردن از گرسنگی (قضاآت)، نگرانی احمد (استدلال)، بردن به خانه (حل مسئله)

- ۴) رفتن به طرف صدا (توجه)، دیدن بوته (احساس)، بچه گربه (ادران)، آزار کودکان (استدلال)، مردن از گرسنگی (قضاآت)، بردن به خانه (تصمیم‌گیری)

۸۷- فاطمه در شرایطی قرار گرفته است که مجبور است توجه خود را بین چند بخش تقسیم کند، کدام عوامل اثر منفی «توجه تقسیم شده» را در او کاهش می‌دهد؟

۱) دشواری زیاد - شباهت بالا - مهارت بالا

۲) دشواری کم - شباهت پایین - مهارت بالا

۳) کدام مورد به چگونگی انتخاب دریافت‌های حسی مرتبط است؟

۱) پنداشتن مشکل بودن یک درس احتمالاً به دلیل روش غلط مطالعه است.

۲) درگیری حواس مختلف با محرك‌های متنوع و مطلوب لذت‌بخش است.

۳) یکنواختی در مطالعه باعث خواب‌آلوگی می‌شود.

۴) این امکان وجود دارد که مواجهه پیشین با یک محرك به تسهیل شناخت آن در آینده منجر شود.

۸۹- «غزل به یک پاساز برای خرید وسایل عید رفته است. او همزمان که وسایل خرید را از سبد بیرون می‌آورد قیمت آن‌ها را هم محاسبه می‌کند تا قبل از

اینکه فروشنده مبلغ کالاها را بگوید او مبلغ مورد نیاز را محاسبه کرده باشد.» کدام مطلب مرتبط به حافظه‌ای است که در اینجا شکل گرفته است؟

۱) نوع رمزگردانی این نوع حافظه عمدهاً معنایی است.

۲) زمان بازیابی آن حدود نیم‌ثانیه است.

۳) ظرفیت ذخیره‌سازی آن قابل افزایش می‌باشد.

۴) در چه صورت افراد تحت تأثیر انگیزه‌های درونی به رعایت قوانین رانندگی ملزم می‌شوند؟

۱) نهادهای ذی‌ربط به تصویب قانون برای مجازات متخلفان اقدام کنند.

۲) شرایط اجتماعی، رعایت این قوانین را ایجاد کند.

۳) توسط تبلیغات مناسب، نسبت به لزوم رعایت این قوانین اقناع شوند.

۴) در کنار تنبیه رانندگان متخلف، برای رانندگان بدون تخلف، پاداش در نظر گرفته شود.

آزمون ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی زبان قرآن (۳) و (۲)	اجباری	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۲	تاریخ و جغرافیا (۳)	اجباری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۲۰
	تاریخ و جغرافیا (۲)	اجباری	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	
۴	فلسفه دوازدهم	اجباری	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۵	فلسفه یازدهم	اجباری	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

یا إلهي (درس ۵) / صفحه‌های ۷۱ تا ۸۳ + مباحث کل کتاب عربی زبان قرآن (۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (٩١ - ٩٨)

٩١- ﴿إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرُكُمْ وَيُثْبِتُ أَقْدَامَكُمْ﴾:

۱) اگر به خداوند کمک کنید، شما یاری می‌شوید و گام‌هایتان استوار می‌گردد!

۲) اگر خداوند را یاری کنید، شما را یاری می‌کند و گام‌هایتان را استوار می‌سازد!

۳) هرگاه به خدا کمک کنید، به شما کمک می‌کند و گام‌های شما را استوار می‌سازد!

۴) چنانچه خدا را یاری کنید، به شما کمک کرده و موجب استواری گام‌هایتان می‌شود!

٩٢- «يَجِبُ عَلَى الشَّيْبَابِ أَنْ يَتَوَاضَعُوا أَمَامَ جِيرَانِهِمْ وَأَقْرَبَائِهِمْ لَاَنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الظِّنَّ يَتَكَبَّرُونَ عَلَى الْآخَرِينَ وَيَكُونُونَ

مُعَجَّبِينَ بِأَنفُسِهِمْ!»:

۱) بر جوانان واجب است که در برابر همسایه خود و خویشاںان فروتنی کنند زیرا خداوند دوست ندارد کسانی را که بر دیگران تکبّر می‌ورزند و فریبکار می‌باشند!

۲) بر جوانان لازم است که در مقابل همسایگانشان و نزدیکانشان متواضع باشند برای اینکه خداوند افراد متکبّر و خودپسند را دوست ندارد!

۳) جوانان باید به همسایگان و نزدیکان خود مهربانی کنند برای اینکه خداوند کسانی را که به دیگران تکبّر می‌ورزند و شیفتۀ خود هستند دوست ندارد!

۴) جوانان باید در برابر همسایگان خود و خویشاںان فروتنی کنند زیرا خداوند دوست ندارد کسانی را که به دیگران تکبّر می‌ورزند و خودپسند هستند!

٩٣- «لِيُطَلِّقِ إِنْسَانٌ قَدْ تَعَوَّدَ بِالْكَذْبِ نَفْسَهُ مِنْ ذَلِكَ الْمَرْضِ لَاَنَّهُ سَيَصِيرُ نَادِمًاً أَخْيَرًا!»:

۱) انسان باید خودش را از آن بیماری که عادت به دروغ کرده است رها کند زیرا وی سرانجام پشیمان خواهد شد!

۲) انسانی که به دروغگویی عادت کرده است، باید خودش را از آن بیماری رها کند زیرا او بالاخره پشیمان خواهد شد!

۳) انسانی که به دروغ عادت می‌کند باید خودش را از آن بیماری رها سازد زیرا آن انسان بدون شک پشیمان خواهد شد!

۴) انسانی که به دروغ گفتن عادت کرده است خودش برای رهایی از آن بیماری اقدام کند زیرا او بالاخره پشیمان می‌شود!

٩٤- «أَيَّهَا الشَّيْبَابُ؛ مَا لِإِلَامِ النَّاسِ وَلِنَعِيمِ لَا بِقاءَ لَهُ!»: ای جوانان: ... .

۱) پیشوای مردم را چه کار با نعمتی که هیچ بقایی ندارد!

۲) امام ملت را با نعمت‌هایی که ماندگاری ندارند، چه کار!

۳) پیشوای مردم با نعمتی که ماندگاری ای ندارد، کاری ندارد!

۴) پیشوای مردم را با نعمت‌هایی که هیچ ماندگاری نداشته، چه کار!

٩٥- «كُنْتَ أَسْأَلَ اللَّهَ بِأَكِيَاً أَنْ يُنْقذَنِي مِنَ الْجَهْلِ وَيُنْيرَ سَوْدَ قَلْبِي بِالْعِلُومِ النَّافِعَةِ وَيُعِينَنِي فِي الْقِيَامِ بِمَا هُوَ أَفْضَلُ لِي!»

۱) از خداوند با ناله و زاری خواستم که از نادانی نجاتم دهد و قلب سیاهیم را با علوم سودمند پرور کند و مرا در انجام چیزی که برایم بهتر باشد یاری نماید!

۲) با گریه از خدا می خواستم که مرا از نادانی نجات بخشد و سیاهی قلبم را به وسیله دانش‌های سودمند نورانی کند و در انجام آنچه که برایم بهتر است یاری ام کند!

۳) گریه می کردم که از خداوند خواستم من را از جهل رهایی دهد و تیرگی قلبم را با دانش‌های مفید روشن سازد و در انجام کاری که نیکوتر است به من کمک کند!

۴) در حال گریه از خدا می خواستم که مرا از جهل نجات دهد و سیاهی قلبم را از علوم سودمند نورانی کند و در انجام آنچه که برایم نیکوتر است یاریگرم باشد!

٩٦- عَيْنُ الْخَطَا:

۱) ذلك متجر زميلي، له سراويل أفضل!: آنجا مغازة همکارم است، شلوارهای بهتر دارد!

۲) رُب سکوت یُسخط عدوک أكثر!: ای بسا سکوتی که دشمت را بیشتر خشمگین نماید!

۳) يمضي الزمان و قد يقول قلبي إنك تأتي!: زمان سپری می شود و قلبم گاه می گوید که تو می آیی!

۴) من يسعون كثيراً يصلون إلى أهدافهم!: کسانی که بسیار تلاش می کنند، به هدف‌هایشان می‌رسند!

٩٧- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) اللَّهُمَّ، إِمَّا الْدُّنْيَا سَلَامًا شَامَلًا!: خداوند صلح را در دنیا فرآگیر کن!

۲) لَمْ يُعْقِدْ الْعَدُوَّ بَعْدَ الْحَرْبِ إِلَّا الشَّيْوخُ!: فقط دشمن، پیرمردان را بعد از جنگ آزاد کرد!

۳) ربی ناصِرٍ كُلِّ مخلوق لا مَلْجأً لَهُ فِي الْحَيَاةِ!: پروردگارم هر مخلوقی را که پناهگاهی در زندگی ندارد یاری کن!

۴) هنَاك ناسٌ يُحَافظُونَ عَلَى نَظَافَةِ الْبَيْئَةِ مُحَافظَة!: هستند مردمی که از پاکیزگی محیط زیست حتماً نگهداری می کنند!

٩٨- «ما يك همکلاسي داشتيم که با وجود اينکه معلول بود، می توانست از راه لمس حرف بزند!»؛ عيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) كان لَنَا زميل يُسْتَطِعُ أَنْ يَتَكَلَّمَ عَنْ طَرِيقِ الْلَّمْسِ عَلَى الرَّغْمِ مِنْ أَنَّهُ كَانَ مُعَوِّقاً!

۲) كان لَدِينَا زميل واحد قد استطاعَ أَنْ يَتَحدَّثَ عَنْ طَرِيقِ الْلَّمْسِ مَعَ أَنَّهُ كَانَ مُعَوِّقاً!

۳) كان عندنا زميل يُمْكِنُ لَهُ التَّكَلُّمُ عَنْ طَرِيقِ الْلَّمْسِ مَعَ أَنَّهُ كَانَ مُعَوِّقاً!

۴) لَنَا زميل يُسْتَطِعُ أَنْ يَتَكَلَّمَ عَنْ طَرِيقِ الْلَّمْسِ مَعَ أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُعَوِّقِينَ!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٩ - ١٠٣) بما يناسب النص:

قد يواجه الإنسان شيئاً لا يعرفه، أو يعجز عن حل مشكلة، و يصعب عليه التعلم في ذلك المجال لأنّه بعيد عن مجال تدريبه، فهذه لحظات يكون فيها استخدام الخبراء للمساعدة على حل المشكلات مهمّاً، حيث أنّ طرح عدد من الأسئلة على الشخص المناسب يمكن أن يسهل الأمر سهلاً.

غالباً ما يعتمد الناس على الخبراء عندما يفقدون الثقة في أنفسهم و يظنون أنّهم لن يستطيعوا حل المشكلة، ولكنّه من الخطأ أن نعتمد على الخبراء دائماً، إن أحد أخطار الاعتماد على الخبراء المُتخصّصين هو أن خبرتهم واسعة يمكن أن تنعنا من الجهد اللازم للتفكير فلا نستخدم أدمغتنا*، إضافة إلى هذا، إنّ الخبرير يمكن أن يجد اقتراحات في مواضع مُشابهة و يطرحها، قد يكون هذا الأمر مفيداً في عملية حل المشكلات السهلة بشكل سريع، ولكن للمشكلات الصعبة يمكن أن تمثل سقوطاً! (*أدمغة: ج دماغ)

٩٩- عين الخطأ:

١) بعض الأحيان يُعد الخبراء أفضل من يكون حولنا!

٢) هناك خبراء يستطيعون أن يحلوا كل مشكلة بشكل سريع!

٣) من لا يقدر على حل مشكلة صعبة فليسأل الخبراء عنها!

٤) يمكن أن نستخدم الخبراء بدلاً من التعلم في بعض المجالات!

١٠٠- عين الصحيح لتكميل الفراغين: إن ..... ، ..... ، ..... !

١) يستقد أحد من علم الخبراء المُتخصّصين / يفقد الثقة في التقى

٢) نعمل باقتراح الخبرير حول مشكلة صعبة / فإننا نصاب بالسقوط

٣) يتكلّم الإنسان مع الخبرير حول مشاكله / يمتنع من التفكير و الابتكار

٤) نعتمد على الخبراء في مختلف الأمور / فسوف نغفل عن بعض قدراتنا

١٠١- عين المناسب لعنوان النص:

١) هل مشاوراة الخبراء مفيدة أم لا؟!

٤) ابحث عن شخص مناسب بين الخبراء!

٣) متى ننتفع بمشاورة الخبراء؟!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصّرفي (١٠٣ و ١٠٤)

۱۰۲- «التعلّم - مهمّاً - يواجهه - تسهيلاً»:

- ۱) التعلّم: اسم - مفرد مذكّر - مصدر من باب تفعّل - معرب / فاعل و مرفوع بعلامة الضمة
- ۲) مهمّاً: مفرد - مذكّر - اسم فاعل (مأخوذ من مصدر مزيد) - نكرة / خبر (يكون)، و منصوب
- ۳) يواجهه: فعل مضارع - للمفرد المذكّر الغائب - مزيد ثلاثي، و له حرفان زائدان - معلوم / فعل و فاعله: الانسان، و الجملة فعلية
- ۴) تسهيلاً: اسم - مفرد مذكّر - مصدر (ماضيه: سهّل، على وزن: فَعَل) - معرب / مفعول مطلق للتأكيد (عامله: يُسهّل) و منصوب

۱۰۳- «تمنّع - إقتراحات - مواضع - الواسعة»:

- ۱) تمنّع: فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مجرّد ثلاثي - متعدّ / فعل و فاعل، مفعوله: ضمير «نا» المتصل
- ۲) اقتراحات: اسم - جمع سالم للمؤنث (مفرده: اقتراح) - مصدر مزيد من باب «افتعال» / مفعول (الفعل «يجد»)، و منصوب
- ۳) مواضع: جمع تكسير - اسم مكان (حروفه الأصلية: و ض ع) - معرب / مجرور بحرف الجر، في مواضع: جازّ و مجرور
- ۴) الواسعة: اسم - مفرد مؤنث - اسم فاعل (حروفه الأصلية: و س ع) - معرف بـأ - صفة و مرفوع بالتبعية من الموصوف

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٠٤ - ١١٠)

۱۰۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) من أخلاقِ الجاهِلِ الإِجَاهَةِ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَ الْمُعَارَضَةُ قَبْلَ الْفَهْمِ!
- ۲) الْحِكْمَةُ تَعْمَرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ، وَ لَا تَعْمَرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ!
- ۳) إِنَّ الدَّلَالِيَنَّ شَسَطِيْغُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخَادِ أَصْوَاتٍ مُعَيْنَةٍ!
- ۴) نَحْنُ أَصْدِقَاءُ؛ نَتَعَاشُرُ كَالإِخْوَانِ وَ نَتَعَامِلُ كَالْأَجَانِبِ!

۱۰۵- عین الصّحيح في المفهوم: ﴿أ و لم يعلموا أن الله يبسّط الرزق لمن يشاء﴾

- ۱) ای خدا جان را پذیرا کن ز رزق پاک خویش
- ۲) ندانسته آن ها که پروردگار
- ۳) صد هزاران مور و مار و صد هزاران رزق خوار
- ۴) بعد سالی چند بهر رزق و کشت
- تا نماند چون سگان مردار هر لقمه پذیر
- بگسترده روزی به شهر و دیار
- هر یکی جوید نصیبه هر یکی دارد فغان
- شاعر از فقر و عَوَّز محتاج گشت

١٠٦- عین عبارة جاءت فيها اللامان من نوع واحد:

١) لِنَعْمَلْ جَمِيعاً بِجَدٍ لِنَصْلُ إِلَى مَا نُرِيدُ فِي الْحَيَاةِ!

٢) لِنَشْتَرِي سَوَاراً لِأَمْنَا ذَهَبَنَا إِلَى السَّوقِ يَوْمَ أَمْسِ!

٣) لَنَا إِرَادَةٌ قَوِيَّةٌ لِتَوْسِيعِ الْعَلَاقَاتِ مَعَ الْبَلَادِ الْأُخْرَى!

٤) لِنَقْدَمَ الْبَلَادَ لِيَجْتَهِدَ النَّاسُ فِي كُلِّ الشَّؤُونِ دُونَ تَعْبٍ!

١٠٧- في أي عبارة يدل حرف «الـ» على الاشارة؟

١) شاهدنا طالباً في الصَّفَّ كَانَ يَكْتَلِمُ مَعَ الطَّلَابِ!

٢) اشترى زميلاً كتاباً و جعله جنب الكتب الأخرى!

٣) كتبت الطالبة إنشاء و أعطت ذلك الإنشاء لمعلمتها!

٤) رأيت معلمين في قاعة المدرسة و كان المعلمون واقفين!

١٠٨- عین الصَّحِيحِ: (حسب أحكام الأفعال الناقصة)

١) كان السمك الطائر يقفز من الماء بحركة من ذيله! ٢) ليست الأوضاع الجوية مُناسبةً للذهاب إلى السفر!

٣) هاتان البنتان أصبحت نشيطةان في الجولة العلمية! ٤) هذا الرسام لم يكن قادر على السير والكلام!

١٠٩- عین العبارة التي ما جاءت على أسلوب النداء:

١) ربِّي اجعلني مُقيم الصلاة و آمراً بالمعروف و الحسنات!

٢) مُخطئٌ إستغفر ربِّك لذنبوك و أصلح أعمالك القبيحة!

٣) تلاميذ الصَّفَّ قوموا من مكانكم لِتَبْجِيلِ المُدَرِّسِينَ!

٤) حامِدَ أَحَسَنَ إِلَى الْمَسَاكِينِ الْمُسْتَحْقِينَ وَ الْفُقَرَاءِ!

١١٠- عین المنادي ليس مضافاً:

١) يا زملائي لم لا تهتمون بالرياضية حتى تسلموا من الآفات!

٢) ربِّي املأ الدنيا سلاماً شاملاً و احمينا من جميع الشرور!

٣) يا أيها الرجل تكلم مع كل شخص على قدر عقله فقط!

٤) يا قوم أطيعوا هذا الرجل يُنْجِيكم من عذاب الآخرة!

تاریخ (۳): درس بازدهم و دوازدهم / صفحه‌های ۱۳۹ تا ۱۶۲ - جغرافیا (۳): درس ششم / صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۱۵ وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ و جغرافیا (۳)

۱۱۱- پس از پیروزی انقلاب اسلامی، کدام امر زمینه برگزاری نخستین انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی را فراهم آورد و نخستین

رئیس‌جمهور ایران پس از انقلاب چه کسی بود؟

(۱) تشکیل شورای انقلاب - ابوالحسن بنی‌صدر

(۲) تشکیل شورای انقلاب - محمدعلی رجایی

(۳) تدوین و تصویب قانون اساسی - ابوالحسن بنی‌صدر

(۴) تدوین و تصویب قانون اساسی - محمدعلی رجایی

۱۱۲- یکی از روش‌های ورود به جبهه مقابله در جنگ نرم پس از پیروزی انقلاب اسلامی چه بوده است و ویژگی آن کدام است؟

(۱) نفوذ - با استفاده از امکانات نظامی و با حمایت بیگانگان به مراکز مهم دشمن سوءقصد می‌شود.

(۲) کودتا - با استفاده از امکانات نظامی و با حمایت بیگانگان به مراکز مهم دشمن سوءقصد می‌شود.

(۳) نفوذ - روشنی خاموش و تدریجی که در آن دشمن هیچ‌گاه به شکل واضح و روشن آشکار نمی‌شود.

(۴) کودتا - روشنی خاموش و تدریجی که در آن دشمن هیچ‌گاه به شکل واضح و روشن آشکار نمی‌شود.

۱۱۳- موارد کدام گزینه از اهداف و انگیزه‌های صدام برای تحمیل جنگ به ایران بوده است؟

الف) جدایی استان‌های غربی ایران مانند کردستان، ایلام و خوزستان

ب) تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی و جلوگیری از انتشار آن

ج) نابودی بنیان‌های اقتصادی و دولتی ایران اسلامی

د) رسیدن به رهبری جهان عرب و ایفای نقش ژاندارمی در منطقه

ه) حاکمیت بر اروندرود و تسلط بر خلیج فارس

(۴) الف - ب - ۴

(۳) ب - ج - ۵

(۲) الف - ب - ۵

(۱) ب - ۵ - ه

۱۱۴- رزمندگان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در چه زمانی و در کدام عملیات، اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند؟

(۲) نخستین ماه‌های جنگ تحمیلی - عملیات بیت‌المقدس

(۱) اواخر جنگ تحمیلی - عملیات مروارید

(۴) نخستین ماه‌های جنگ تحمیلی - عملیات بیت‌المقدس

(۳) اواخر جنگ تحمیلی - عملیات بیت‌المقدس

۱۱۵- پس از آن که بنی‌صدر از مقام فرماندهی کل قوا و ریاست جمهوری عزل شد، امام خمینی (ره) به عنوان فرمانده کل قوا، فرمان شکستن محاصره کدام شهر را صادر کردند؟

(۴) آبادان

(۳) سوسنگرد

(۲) خرمشهر

(۱) دزفول

۱۱۶- با توجه به نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، کدام مورد درست است؟

(۱) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، تداوم لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.

(۲) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، ترکیب شیمیایی آب قنات‌ها تغییر می‌کند.

(۳) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاه‌ها به طور منظم بالا و پایین می‌رود.

(۴) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، توقف لرزش‌ها را پس از تخلیه یکباره انرژی ثبت می‌کنند.

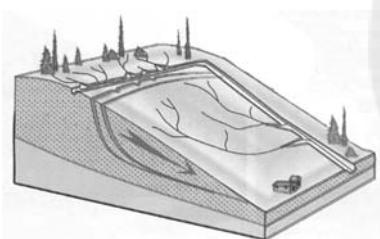
۱۱۷- همه رفتارهای زیر، از دلایل افزایش خسارت‌های ناشی از سیلاب‌های به‌وقوع پوسته در کشور ما هستند؛ به جز ...

(۱) از بین بردن پوشش گیاهی

(۲) توسعه سکونتگاه‌ها و تغییر کاربری اراضی

(۳) ساخت و ساز در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها

۱۱۸- کدام عبارت، وضعیت «شبکه زهکشی» را در مدل زیر به درستی بیان می‌کند؟

(۱) سرعت تخلیه روان آب، افزایش و نفوذپذیری کاهش می‌یابد.

(۲) سرعت تخلیه روان آب، کاهش و زمین لغزش افزایش می‌یابد.

(۳) میزان نفوذپذیری و سرعت تخلیه آب در سطح توده لغزشی، کاهش می‌یابد.

(۴) با هدایت انشعابات شبکه زهکشی، سرعت نفوذپذیری و زمین لغزش افزایش می‌یابد.

۱۱۹- توانایی تعیین حدود سیل‌گیر رودخانه‌ها از طریق تصاویر ماهواره‌ای کدام ویژگی سنجش از دور را بیان می‌کند؟

(۱) کاربرد سنجش از دور در مطالعات مخاطرات طبیعی

(۲) توانایی مطالعه منابع طبیعی، هواشناسی و جوی

(۳) کاربرد سنجش از دور در مطالعات انرژی

۱۲۰- کاربرد سنجش از دور در مدیریت زمین لغزش پیش از وقوع کدام است؟

(۱) ساماندهی شبکه زهکشی سطح توده لغزشی

(۲) اندازه‌گیری جایه‌جایی مواد سطح دامنه‌ها و حرکت توده‌های زمین لغزش

(۳) هدایت انشعابات شبکه زهکشی به سوی یک کانال مصنوعی

(۴) محاسبه و تخمین جریان گل و لای براساس روش‌های هیدرولوژی

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مباحث کل کتاب

تاریخ و جغرافیا (۲)

۱۲۱- شbahat تاریخ‌های عمومی و سلسله‌ای در کدام موضوع نمایان است؟

(۱) موضوعات و مطالب آن دو مربوط به یک دوره از تاریخ است.

(۲) هر دو منبع به رویکردهای سیاسی و نظامی توجه دارند و به سایر موضوعات در آن پرداخته نمی‌شود.

(۳) در هر دو اسناد رسمی و روایات معتبر اطلاعات مفیدی را در اختیار مخاطبان قرار می‌دهند.

(۴) مورخان این تاریخ‌نگاری‌ها به دستور فرمانروایان رویدادها را ثبت و ضبط می‌کردند.

۱۲۲- کدام عبارت‌ها پیرامون خلافت فاطمیان (۵۶۷-۲۹۷ق) صحیح آمده است؟

(الف) هدف فاطمیان از ایجاد مراکز علمی بزرگ، تربیت عالمن و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف بود که بیشتر آن‌ها نه تنها دعوت اسماعیلی را در درون قلمرو فاطمیان بلکه خارج از آن نیز گسترش دادند.

(ب) روابط آن‌ها با حکومت عباسیان در ابتداء مسالمت‌آمیز بود اما پس از شروع جنگ‌های صلیبی نوع ارتباط آن‌ها به خصوصیت گرایید.

(ج) فاطمیان در شهرهای قلمرو خود به نام امامان خود خطبه می‌خوانند و در بیشتر دوران حکومت آن‌ها، اهل تسنن آزادانه به فعالیت‌های دینی و اجتماعی خود مشغول بودند.

(د) خلفای فاطمی بعد از بنیاد نهادن حکومت خود و تصرف مصر، منطقه شام را به عنوان پایتخت خود بنا کردند.

(۴) ب و د

(۳) الف و ج

(۲) ب و ج

(۱) الف و د

۱۲۳- کدام مورد، به فارابی فیلسوف بزرگ ایرانی نسبت داده شده است؟

(۱) از خراسان به دمشق و سپس به بغداد رفت و فلسفه اسلامی را با تلفیق آراء اسلامی و یونانی بنیان نهاد.

(۲) فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلامی و فلسفه ارسطوی و نوافلسطونی بود پایه‌گذاری کرد.

(۳) فلسفه مشایی را به اوج خود رساند و از شکوفایی فوق العاده‌ای برخوردار ساخت.

(۴) سهم بسزایی در مطرح کردن فلسفه و زبان فارسی به عنوان زبان علم داشت.

۱۲۴- کدام گزینه تقدم زمانی رویدادهای سیاسی دوره صفویه را به ترتیب از راست به چپ صحیح نشان می‌دهد؟

(الف) نبرد با سلطان سلیمان پادشاه عثمانی

(ب) انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان

(ج) شکست ازبکان و قتل شیبکخان

(د) بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس

(ه) بازپس‌گیری قندهار از گورکانیان هند

(۲) ج - الف - ب - د - ه

(۱) الف - ج - ب - ه - د

(۴) ج - ب - الف - د - ه

(۳) ب - الف - ج - ه - د

۱۲۵- چرا در اواخر قرون وسطه، اشتیاق اروپاییان برای رسیدن به شرق و دسترسی به کالاهای گرانبهای آن دیار دو چندان شد؟

(۱) گسترش فعالیت‌های تجاری در اروپا
 (۲) کشف راههای دریایی جدید

(۳) حمایت مالی پادشاهان از سفرهای اکتشافی
 (۴) از میان رفتن حکومت‌های قدرتمند ایرانی

۱۲۶- تقسیم‌بندی سطح زمین به واحدهای جغرافیایی توسط جغرافی‌دانان، در جهت کدام هدف نهایی است؟

(۱) تعیین حدود ناحیه‌ها با توجه به ذهن و فکر جغرافی‌دان

(۲) کشف عوامل تجانس و وحدت میان پدیده‌ها و تفاوت مکان‌ها و پدیده‌ها

(۳) نشان دادن پیوستگی و هماهنگی و ارتباط متقابل میان نواحی

(۴) امکان برنامه‌ریزی صحیح‌تر برای مکان‌ها و نواحی

۱۲۷- کدام گزینه، با علت «وزش باد» در منطقه حاره و «ریزش باران» مطابقت دارد؟

(۱) وجود پرفشار قطبی و کم‌پوشار استوایی و وقوع بارندگی جبهه‌ای

(۲) وجود پرفشار جنب حاره و رطوبت حاصل از تبخیر آب دریاها و اقیانوس‌ها

(۳) استقرار کانون کم‌پوشار در حوالی ۶۰ درجه و پرفشار قطبی و تشکیل ابرهای باران‌زا

(۴) استقرار کانون کم‌پوشار استوایی و پرفشار در حوالی ۳۰ درجه شمالی و گسترش آب‌ها در طول مدار استوای

۱۲۸- خصوصیت عمده «کشت غله تجاری» کدام است؟

(۱) به‌طور تقریبی در همه شرایط آب و هوایی امکان کشت محصولات وجود دارد.

(۲) زمین‌های وسیع کشاورزی به تولید یک محصول خاص اختصاص دارند.

(۳) معمولاً در کنار مزارع، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف ایجاد شده‌اند.

(۴) این‌گونه مزارع در نواحی گرم و مرطوب، شامل محصولات استوایی است.

۱۲۹- موازنۀ تجاری مثبت در چه صورتی به وجود می‌آید و کدام مورد از جمله اقداماتی است که برای حفظ این وضعیت انجام می‌پذیرد؟

(۱) توانایی یک کشور در بهبود استانداردهای زندگی و رفاه - برداشتن تعریفهای گمرکی از کالاهای وارداتی

(۲) توانایی یک کشور در بهبود استانداردهای زندگی و رفاه - تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی تجاری منطقه‌ای

(۳) بالاترین ارزش صادرات یک کشور نسبت به واردات آن - وضع محدودیت در فعالیت‌های مناطق آزاد تجاری

(۴) بالاترین ارزش صادرات یک کشور نسبت به واردات آن - محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاهای

۱۳۰- ارائه‌دهنده‌هر یک از نظریه‌های ژئوپلیتیکی «الف»، «ب»، «ج» و «د» به‌ترتیب کدام است؟

الف) اگر کشورهای کوچک در صدد توسعه سرزمین خود برپایند، نابودی آن‌ها حتمی است.

ب) فضاهای اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و همچنین محاصره قدرت خشکی مؤثر است.

ج) قرارگیری یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد.

د) منطقه خشکی اوراسیا، قلب جهان است و این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

(۱) راتزل - آلفرد ماهان - راتزل - سر هلغورد مکیندر

(۲) آلفرد ماهان - آلفرد ماهان - راتزل - سر هلغورد مکیندر

(۱) راتزل - آلفرد ماهان - راتزل - سر هلغورد مکیندر

(۲) آلفرد ماهان - راتزل - سر هلغورد مکیندر - راتزل

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

دوران متأخر، حکمت معاصر / صفحه‌های ۸۷ تا ۱۱۱

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- کدام گزینه درباره اسفرار ربعه ملاصدرا صحیح است؟

۱) وصول به حق علاوه بر عبور از عالم طبیعت، مستلزم عبور از عوالم ماوراء آن نیز است.

۲) بازگشت سالک به سوی مردم در سفر سوم با هدایت کردن آنان همراه است.

۳) منبع الهام ملاصدرا در طرح سفرهای چهارگانه، آموزه‌های شیخ اشراق و تعالیم قرآن بود.

۴) مباحث مربوط به صفات الهی و توحید مؤخر از افعال خداوند مطرح شده است.

۱۳۲- روش تحقیق در حکمت متعالیه متأثر از ... و ... است.

۱) عقاید دینی و عرفانی ملاصدرا - کشف، شرع و عقل

۲) شخصیت وجودی ملاصدرا - فلسفه مشاء و حکمت اشراقی

۳) عقاید دینی و عرفانی ملاصدرا - فلسفه مشاء و اشراق با عرفان

۴) شخصیت وجودی ملاصدرا - آراء حکیمان خدایران باستان

۱۳۳- مقصود از اصالت وجود از منظر ملاصدرا چیست؟

۱) ماهیت امری برآمده از ذهن است و کاملاً ساختگی است.

۲) فهم ماهیت یک موجود در گرو فهم حقیقت وجود آن است.

۳) آنچه در خارج هست مصدق وجود است و واقعیت حقیقی از آن وجود است.

۴) موجودات جهان در حقیقت وجود و شدت آن با یکدیگر توافق و همبستگی دارند.

۱۳۴- کدام گزینه با اصل «وحدت حقیقت وجود» در فلسفه ملاصدرا تناسب و قرابت بیشتری دارد؟

۱) وجود یکی است که عبارت است از مجموعه کل اشیاء.

۲) همه آنچه هست در مفهوم وجود اشتراک معنوی دارند.

۱۳۵- بنابر نظر ملاصدرا عامل تفاوت و تمایز بین موجودات مختلف در چیست؟

۱) حقیقت وجود آنها

۲) نوع وجود آنها

۳) خود مفهوم وجود

۴) مرتبه وجود آنها

۱۳۶- بعد از دوره صفویه چه عاملی منجر به احیا و رونق مجدد فلسفه در ایران شد؟

(۱) نابه سامانی فراگیر پس از حکومت صفویه در ایران

(۲) به وجود آمدن مکتب‌های فلسفی جدید در ایران دوران معاصر

(۳) تلاش برای بهره بردن از ذخایر فلسفی برای فهم فلسفه‌های جدید اروپا

(۴) ادغام کردن فلسفه سنتی اسلامی با فلسفه‌های جدید اروپایی

۱۳۷- کدام گزینه از اقدامات علامه طباطبایی در جهت «تدریس فلسفه، ناظر بر مسائل روز فلسفی» نمی‌باشد؟

(۱) تدوین کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم

(۲) استفاده از ذخیره فلسفه صدرایی در پاسخ به نیازها

(۳) تأسیس نگاه تطبیقی به فلسفه در تفاسیر و بحث‌های مختلف

(۴) تبیین کتاب آسمانی به عنوان یک منظومه و یک مجموعه کاملاً منسجم

۱۳۸- کدام یک از گزاره‌های زیر در مورد امام خمینی (ره) و علامه طباطبایی صحیح نیست؟

(۱) علامه طباطبایی روش تفسیر قرآن به قرآن را از آیت‌الله شاه‌آبادی فراغرفت.

(۲) امام خمینی (ره) بسیاری از مباحث ملاصدرا را با بیان بی‌نظیر تفسیر عرفانی می‌کردد.

(۳) کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم حاصل همت علامه طباطبایی و شهید مطهری بوده است.

(۴) هانری کربن از نظرات علامه درباره عرفان و فلسفه در کتاب‌های خود استفاده کرد.

۱۳۹- کدام گزینه در مورد علامه طباطبایی درست است؟

(۱) او کتاب تفسیر المیزان را با روش تفسیری قرآن به قرآن که ابداع خودش بود به نگارش درآورد.

(۲) کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم حاصل جلسات ایشان در نقد مکتب فلسفی غربی خصوصاً لیبرالیسم می‌باشد.

(۳) کتاب نهایه‌الحكمة که نگاه تطبیقی به فلسفه دارد، توسط ایشان برای تدریس در سطوح تخصصی به نگارش درآمد.

(۴) آشنایی بیشتر غرب با تمدن و تفکر شیعی مرهون مراودات علامه طباطبایی با دانشگاهیان و مستشرقین می‌باشد.

۱۴۰- هر یک از عبارات زیر با توجه به الگوی نظام فکری و عملی به کدام دسته از افراد مربوط می‌شود؟

الف) انتخاب نسنجدیده ریشه و پایه نظام فکری توأم با سبک زندگی ناسالم

ب) عدم بهره‌مندی از نظام فکری و تصمیم‌گیری براساس جو حاکم بر جامعه

ج) انتخاب درست ریشه درخت فکری توأم با استنباط و استخراج شاخ و برگ قوی و سالم از آن

د) عدم برقراری ارتباط میان یافته‌های فلسفی و مسائل زندگی

(۱) اول - سوم - دوم - چهارم

(۲) چهارم - اول - دوم - سوم

(۳) سوم - دوم - اول - چهارم

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مباحث کل کتاب

فلسفه یازدهم

۱۴۱- حیطه طرح کدام پرسش فلسفی در مقابل آن به درستی بیان نشده است؟

۱) آیا می‌توان هستی را در ذهن به درکی یقینی و ثابت پیوند داد؟ ← معرفت‌شناسی

۲) آیا می‌توان شرارت‌های انسانی را از نگاهی هنری ارزیابی کرد؟ ← فلسفه هنر

۳) آیا تاریخ تکرار می‌شود یا روندی رو به پیشرفت و کامل‌تر شدن دارد؟ ← فلسفه تاریخ

۴) آیا فرهنگ‌های کلان باید سرنوشت فرهنگ‌های خرد جامعه را تعیین کنند؟ ← فلسفه علوم اجتماعی

۱۴۲- بهتریب کدامیک از آثار زندگی بر پایه فهم فلسفی منجر به این می‌شود که فیلسوف «باورهایی را که پشتونه عقلی و منطقی محکمی ندارند نقد کند» و «نمونه‌هایی از آراء مغالطه‌آمیز را جهت عبرت‌گرفتن دیگران بیان کند»؟

۱) رهایی از عادات غیرمنطقی - دوری از مغالطه‌ها

۲) استقلال در اندیشه - رهایی از عادات غیرمنطقی

۳) دوری از مغالطه‌ها - رهایی از عادات غیرمنطقی

۱۴۳- کدام عبارت با عقاید هراکلیتوس سازگار نیست؟

۱) هراکلیتوس به وحدت و اجتماع ضدین قائل بود.

۲) او پیدایش جهان را حاصل یک ستیر اجتناب‌ناپذیر می‌دانست.

۳) آنچه باعث شهرت یافتن وی شد دو اصل فلسفی اوست.

۴) جز حقیقت وجود، هیچ امر ثابتی وجود ندارد و جهان همواره در حال تغییر است.

۱۴۴- از نظر سقراط انسان در چه صورتی نباید از خطر هراسی به دل راه دهد؟

۱) در صورتی که انسان راه درست را پیدا کرده باشد.

۲) در صورتی که انسان به عدالت فوق بشری اعتقاد داشته باشد.

۳) در صورتی که انسان به خدا اعتقاد داشته باشد.

۱۴۵- استدلال گرگیاس در باب انکار شناخت، پیش از همه مبتنی بر کدام پیش‌فرض است؟

۱) انکار واقعیت

۲) انکار حقیقت

۳) انکار معرفت

۱۴۶- کدام گزینه با مفهوم عبارت زیر در تعارض است؟

«برخی از انسان‌ها قدرت استدلال قوی‌تری دارند و برخی، قدرت استدلال آن‌ها ضعیفتر است. اما همه می‌توانند با تربیت و تمرین به درجات خوبی از عقلانیت برسند.»

(۱) ابزار عقل به صورت بالفعل در همه انسان‌ها به طور یکسان موجود است.

(۲) عقل نیرویی ذاتی است که امکان تفکر صحیح را حاصل می‌کند.

(۳) توانایی تعقل در افراد یکسان نیست اما همه استعداد آن را دارند.

(۴) قوت تعقل و توانایی استدلال کردن به تمرین و تربیت وابسته است.

۱۴۷- کدامیک از گزینه‌های زیر در مورد ارسطو و افلاطون درست نیست؟

(۱) اختلاف ارسطو و افلاطون بر سر میزان اهمیت و ارزش ابزارهای شناخت است.

(۲) هم سقراط و هم شاگردش افلاطون به شهود قلبی معتقد بودند.

(۳) افلاطون و ارسطو هر دو در تبیین راههای درست اندیشیدن و گریز از مغالطه نقش داشتند.

(۴) عالم مُثُل افلاطون عالمی است که با شهود حسی درک می‌شود.

۱۴۸- بهترتبی جملات زیر از کدام فیلسوف است؟

- روح از قوانین فیزیکی آزاد است ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند.

- نیازهای اصلی بشر را نیازهای مادی تشکیل می‌دهد و نیاز به اجتماع و اخلاق همه به خاطر نیاز مادی پیدا شده‌اند.

(۴) دکارت - داروین

(۳) کانت - مارکس

(۲) دکارت - مارکس

(۱) کانت - دکارت

۱۴۹- کدام گزینه مطابق با نظر حکمت متعالیه درباره روح انسانی صحیح است؟

(۱) آخرين درجه تکاملی بين موجودات زنده روح انسانی می‌باشد.

(۲) روح و جسم در عین این‌که در کنار هم قرار می‌گیرند، وحدتی حقیقی دارند.

(۳) روح انسان با پیمودن درجات کمال، نهایت ظرفیت خود را تحقق می‌بخشد.

(۴) هویت نامتعین انسان ریشه در نامعلوم بودن شرایط و اقتضائات زندگی دارد.

۱۵۰- «تشخیص رفتار خوب و بد انسان» و «علاقه‌مندی بشر به فضائل» بهترتبی ریشه در کدامیک از موارد زیر دارد؟

(۳) عقل نظری - فطرت

(۱) فطرت - عقل عملی

(۴) اراده و اختیار - عقل عملی

(۳) عقل عملی - فطرت

برنامه راهبردی آزمون و منابع پایه دوازدهم انسانی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

نیہماں دوسم دوازدھہ

آزمون‌های جامع مطابق با کنکور سراسری

آزمون‌های جامع مطابق با کنکور سراسری

آزمون های جامع مطابق با نکوده سراسری

۲ آزمون تشریحی + ۳ آزمون هدیه

برای آمادگی امتحانات خود داد

- آزمون های هدیه ۵ خرداد
- ۱۲ خرداد
- ۱۹ خرداد

- آزمون های تشریحی ۱۵ اردیبهشت
- ۲۱ اردیبهشت

برای ثبت نام و شرکت در آزمون های هدیه
باید نسخه جدید اپ کانون را نصب کنید

همشهری های شما در کدام دانشگاهها قبول شده اند؟

برای مشاهده و اطلاع از این که
دانش آموزان استان شما بیشتر در کدام
دانشگاهها و کدام رشته ها پذیرفته شده اند
به لینک زیر مراجعه کنید

kanoon.ir/Article/302396

سوال های ساده تر

قبل از شروع امتحانات پایان ترم
یکبار دیگر تمام سوال های ساده تر
آزمون ها از ابتدای سال را که در
لینک زیر قرار داده ایم ،
مشاهده کرده و تمرین کنید.

kanoon.ir/Article/302920

نسخه جدید اپ کانونی ها

- ثبت نام و شرکت در آزمون های هدیه
- فقط از طریق این اپ
- دریافت چند از ۱۰ و درصد دروس
- ۲ ساعت زودتر از سایت کانون
- دریافت Pdf کارنامه
- مشاهده سطح دشواری همه سوال ها
- (به صورت درس به درس)
- و چند آیتم کاربردی دیگر

۰۲۱ - ۸۴۵۱
www.kanoon.ir

آزمون آمادگی شناختی ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۲

دانش آموز عزیز!

یادگیری فرایندی است که نیازمند پشتیبانی ساز و کارهای شناختی مغز است. آگاهی از این ساز و کارها می‌تواند توانایی یادگیری شما را توسعه دهد. آمادگی شناختی توانایی بهره‌مندی از کارکردهای شناختی مغز در موقعیت‌های مختلف است.

آمادگی شناختی					
خلاقیت	سازگاری	تصمیم‌گیری	حل مساله	فراشناخت	توجه و حافظه

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی در راستای حمایت از فراغیران با همکاری استادی علوم اعصاب شناختی دانشگاه شهید بهشتی در مرکز پژوهشی علوم اعصاب شناختی از دی ماه، آمادگی شناختی داوطلبان را به صورت دوره‌ای مورد سنجش قرار داده است و توصیه‌هایی را در قالب راهکارهای آنلاین، و پاسخ تشریحی سوالات دانش شناختی در اختیار دانش آموزان قرار داده است. سوالات این بخش پاسخ درست و یا غلط ندارد و هدف این سوالات آگاهی شما از میزان آمادگی شناختی خود است. هدف این بخش حمایت شرکت‌کنندگان برای استفاده بهتر از توانایی‌های شناختی خود در فرایند یادگیری است. کارنامه این آزمون را در صفحه شخصی دریافت خواهید کرد.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوال‌ها از شماره ۲۶۱ شروع می‌شود.

۲۶۱. درهنگام مطالعه می‌توانم زیر مطالب مهم تر خط بکشم.

۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه

۲۶۲. روخوانی برایم دشوار است و نمی‌توانم سریع بخوانم.

۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه

۲۶۳. نمی‌توانم از مطالب درسی نکته‌برداری کنم.

۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه

۲۶۴. من از روش‌های مطالعه خود آگاهم.

۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه

۲۶۵. من می‌دانم چه مطالبی برای یادگیری مهم‌تر است.

۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه

۲۶۶. من ارتباط بین تلاش و هدفم را می‌دانم.

۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه

۲۶۷. موانع برنامه‌ریزی ام را پیش‌بینی می‌کنم.

۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه

۲۶۸. می توانم موافع پیش آمده در حین برنامه را مدیریت کنم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۶۹. در برنامه ریزی وقت کم می آورم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۰. نمی توانم پیامدهای مختلف انتخابیم را در نظر بگیرم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۱. در تصمیم گیری یک گزینه مانع فکر کردن من به سایر گزینه ها می شود.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۲. به خاطر برنامه ام از یک فعالیت تفریحی صرف نظر می کنم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۳. کتاب های کمک درسی و آموزشی جدید را دوست دارم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۴. اگر قبلا یک موضوع را اشتباه یاد گرفته باشم، تصحیح آن برایم سخت است.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۵. عضویت در یک گروه جدید مرا نگران می کند.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۶. برای یادگیری مطالب درسی از مثال های عجیب مخصوص خودم استفاده می کنم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۷. دوست دارم راه حل های متفاوت برای حل یک مساله را پیدا کنم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۸. دوست دارم مطالب مختلف ظاهرا غیر مرتبط را به هم ربط دهم.
 ۱. هرگز   ۲. به ندرت   ۳. گاهی اوقات   ۴. همیشه
۲۷۹. چه میزان مایل به دریافت توصیه های بیشتر مرتبط با بهبود آمادگی شناختی خود هستید؟
 ۱. بسیار زیاد   ۲. زیاد   ۳. کم   ۴. مایل نیستم
۲۸۰. تاچه میزان توصیه ها و آزمون های شناختی در بهبود آمادگی شناختی شما موثر بوده اند؟
 ۱. بسیار زیاد   ۲. زیاد   ۳. کم   ۴. تاثیری نداشته اند

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۲ اردیبهشت ماه

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

« تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است برگزاری کنورس دانش و آموزش »

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توزندهجانی، آرین حسینی، محمد حمیدی، امیر زراندوز، علی شهرابی، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سیدعلیرضا علویان، سجاد غلامپور سیوکی، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سید محمد هاشمی	علوم و فنون ادبی
ريحانه امینی، آزتا بیدقی، زینب آذری، فاطمه صفری، شهریار عبدالله	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد رسایی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد	روان‌شناسی
نوید امساکی، ولی برجمی، بهروز حیدریکی، اسماعیل علی‌پور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
زهراء دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، سید علیرضا علویان، علی محمد کرمی، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنمایی، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، فرهاد قاسی‌نژاد، علیرضا نصیری	فلسفه

گزینشگران و ویراستاران

مستندسازی	ویراستار	مسئول درس	گزینشگر	نام درس
الله شهبازی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی	محمد بحیرایی	محمدابراهیم توزندهجانی	ریاضی و آمار
فریبا رئوفی	یاسین مهدیان	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	علوم و فنون ادبی
زهرا قموشی	کوثر شاهحسینی	فاطمه صفری	فاطمه صفری	جامعه‌شناسی
	فرهاد علی‌نژاد	مهسا عفتی	مهسا عفتی	روان‌شناسی
لیلا ایزدی	درویشعلی ابراهیمی	سید محمدعلی مرتضوی	نوید امساکی	عربی زبان قرآن
فاطمه فوقانی	زهراء دامیار	سیدعلیرضا علویان	سیدعلیرضا علویان	تاریخ و جغرافیا
زهرا قموشی	فرهاد علی‌نژاد	نیما جواهری	سبا جعفرزاده صابری	فلسفه

گروه فنی و تولید

سید محمدعلی مرتضوی	مدیر گروه
زهرا دامیار	مسئول دفترچه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی	گروه مستندسازی
مهشید ابوالحسنی	حروف‌چین و صفحه‌آرا
حمید عباسی	ناظر چاپ

$$2x + 18x = 3x + 9 \Rightarrow 17x = 9 \Rightarrow x = \frac{9}{17}$$

$$\Rightarrow x = \left(\frac{9}{17}\right)^{\frac{1}{3}} = \left(\frac{3}{17}\right)^{\frac{1}{3}} = \frac{9}{289}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(علی شهرابی)

«۴- گزینه «۴»

تابع نمایی به فرم $y = A^x$ ، محور y را در نقطه‌ای به عرض ۱ قطع می‌کند، پس:

$$2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

با جای‌گذاری $a = \frac{1}{2}$ ، ضابطه به صورت $f(x) = \left(\frac{1}{2}\right)^x$ در می‌آید. نقطه

$\left(\frac{1}{a}, ab\right)$ روی این تابع است. با جای‌گذاری $a = \frac{1}{2}$ ، مختصات آن به صورت

$$\left(2, \frac{b}{2}\right)$$
 می‌شود. پس:

$$f(2) = \frac{b}{2} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{b}{2} \Rightarrow \frac{1}{16} = \frac{b}{2} \Rightarrow b = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(محمد محمدی)

«۵- گزینه «۴»

با تشکیل و سپس تقسیم هر یک از عبارت‌ها داریم:

$$\begin{cases} f(x+3) = 3^{x+3} \\ f(x-3) = 3^{x-3} \end{cases} \Rightarrow \frac{f(x+3)}{f(x-3)} = \frac{3^{x+3}}{3^{x-3}}$$

$$= 3^{x+3-x+3} = 3^6$$

$$\begin{cases} f(x+2) = 3^{x+2} \\ f(x-2) = 3^{x-2} \end{cases} \Rightarrow \frac{f(x+2)}{f(x-2)} = \frac{3^{x+2}}{3^{x-2}}$$

$$= 3^{x+2-x+2} = 3^4$$

$$\frac{3^6}{3^4} = 3^{6-4} = 3^2 = 9$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(فرشید کریمی)

«۶- گزینه «۴»

با جای‌گذاری مختصات نقطه‌های داده شده در ضابطه تابع داریم:

$$f(0) = 5 \Rightarrow 2^{a(0)+b} + 1 = 5 \Rightarrow 2^b = 4 \Rightarrow 2^b = 2^2 \Rightarrow b = 2$$

$$f(1) = 33 \Rightarrow 2^{1+a+2} + 1 = 33 \Rightarrow 2^{a+2} = 32 \Rightarrow 2^{a+2} = 2^5$$

$$\Rightarrow a+2 = 5 \Rightarrow a = 3$$

$$\Rightarrow f(x) = 2^{3x+2} + 1 \Rightarrow f\left(\frac{1}{3}\right) = 2^{\frac{3(1)}{3}+2} + 1 \Rightarrow f\left(\frac{1}{3}\right) = 9$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۴»

(ابوالفضل بخاری)

با ساده کردن عبارت داده شده، داریم:

$$A = 56^{-\frac{4}{3}} \times \sqrt[4]{\sqrt[3]{56}} \Rightarrow \left(\frac{1}{56}\right)^{\frac{4}{3}} \times \sqrt[4]{(\sqrt[3]{56})^4} \Rightarrow \left(\frac{1}{56}\right)^{\frac{4}{3}} \times \sqrt[4]{56}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{\sqrt[3]{(56)^4}} \times \sqrt[4]{56} = \frac{1}{56^{\frac{4}{3}}} \times \sqrt[4]{56} = \frac{1}{56 \times 2^{\frac{4}{3}}} \times \sqrt[4]{56} = \frac{1}{56 \times 2} = \frac{1}{112}$$

$$\left(16 + A^{-1}\right)^{\frac{1}{7}} = \left(16 + \left(\frac{1}{112}\right)^{-1}\right)^{\frac{1}{7}} = (16 + 112)^{\frac{1}{7}} = (128)^{\frac{1}{7}}$$

$$= \sqrt[7]{128} = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۲- گزینه «۴»

(محمد ابراهیم تووزنده‌خانی)

با ساده کردن هر یک از اعداد داده شده، داریم:

$$a = 32 = 2^5$$

$$a^{\frac{6}{5}} = (2^5)^{\frac{1}{6}} = 2^{\frac{5}{6}} = 8$$

$$a^{\frac{12}{5}} = (2^5)^{\frac{1}{5}} = 2^{\frac{12}{5}} = 64$$

$$\sqrt[5]{a^2} = \left(a^{\frac{1}{5}}\right)^2 = a^{\frac{2}{5}} = (2^5)^{\frac{1}{5}} = 2$$

$$\sqrt[5]{a^4} = \left(a^{\frac{1}{5}}\right)^4 = a^{\frac{4}{5}} = (2^5)^{\frac{4}{5}} = 4$$

$$\sqrt[5]{a^6} = \left(a^{\frac{1}{5}}\right)^6 = a^{\frac{6}{5}} = (2^5)^{\frac{6}{5}} = 8$$

$$\Rightarrow \frac{8+64}{2+4+8} = \frac{72}{14} = \frac{36}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۳- گزینه «۴»

(امیر زر اندوز)

عدد ۲۵ و عدد ۱۲۵ را تجزیه می‌کنیم، ضمناً رادیکال را به کمک فرمول

$$\sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}}$$

$$\sqrt[3]{5^{2x}} \times 5^6x = 5^{\frac{2x}{3}+6x} \Rightarrow 5^{\frac{2x}{3}} \times 5^6x = 5^{x+3}$$

$$\Rightarrow 5^{\frac{2x+18x}{3}} = 5^{(x+3)} \Rightarrow \frac{2x}{3} + 6x = x+3 \xrightarrow{x=3}$$

(محمد محمدی)

«۱۰- گزینه ۳»

با توجه به رابطه زوال نمایی داریم:

$$f(t) = C(1-r)^t \xrightarrow[t=20]{} r=0/0^3$$

$$f(20) = C(1-0/0^3)^{20} = C(0/97)^{20} = C(0/97^{10})^2$$

$$\xrightarrow[0/97^{10} \approx 0/97]{} f(20) \approx C(0/97)^2 = 0/49C$$

$$= 0/5C \approx \frac{1}{2}C$$

تعداد دانشجویان تقریباً نصف می‌شوند.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۴)

ریاضی و آمار (۲)

(محمد محمدی)

«۱۱- گزینه ۲»

طبق همارزی زیر داریم:

$$p \wedge (q \vee s) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge s)$$

$$\Rightarrow (p \wedge r) \vee (p \wedge \sim r) \equiv p \wedge (\underbrace{r \vee \sim r}_{\text{همواره}}) \equiv p \wedge T$$

$$\equiv F \wedge T \equiv F$$

پس گزاره داده شده همارز با گزاره p است.

(ریاضی و آمار (۳)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(محمد محمدی)

«۱۲- گزینه ۱»

الف) جمع $\sqrt{6}$ با $\sqrt{2}$ به صورت $\sqrt{6+2}$ نادرست است.ج) (۳) ها را نمی‌توانیم از صورت و مخرج کسر ساده کنیم، چون بین -3 و x در صورت کسر، علامت جمع وجود دارد.د) فرجه رادیکال زوج است، پس باید این طور بنویسیم: $\sqrt{x^2} = |x|$

ه) اگر طرفین نامعادله در عدد منفی ضرب شود، جهت نامعادله عوض می‌شود. بنابراین این عبارت همواره صحیح نیست.

(ریاضی و آمار (۳)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

(ابوالفضل بخاری)

«۱۳- گزینه ۲»

تابعی ثابت و g تابعی همانی است، یعنی $f(x) = k$ و $g(x) = x$ پس داریم:

$$(2f(\gamma))^2 = -10f(\gamma) + 9g(\gamma) \Rightarrow 2k^2 = -10k + 72$$

$$\Rightarrow (2k^2 + 10k - 72 = 0) \xrightarrow{+2}$$

$$k^2 + 5k - 36 = 0 \Rightarrow (k+9)(k-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = -9 \\ k = 4 \end{cases}$$

(سعید عزیز قانی)

«۷- گزینه ۱»

دو نقطه $\frac{7}{0,0}$ و $(1,5)$ روی نمودار هستند بنابراین مختصات آنها در

ضابطه تابع صدق می‌کند، بنابراین:

$$f(1) = 5 \rightarrow a(b)^0 + 2 = 5 \Rightarrow a = 3$$

$$f(0) = \frac{7}{2} \rightarrow a(b)^{-1} + 2 = \frac{7}{2} \Rightarrow a\left(\frac{1}{b}\right) = \frac{3}{2} \xrightarrow{a=3} \frac{3}{b} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow b = 2$$

با جایگذاری مقادیر a و b ضابطه تابع f را بازنویسی کرده و $f(-1)$ را

به دست می‌آوریم:

$$f(x) = 3(2)^{x-1} + 2 \Rightarrow f(-1) = 3(2)^{-2} + 2 = \frac{3}{4} + 2 = \frac{11}{4}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۲)

(محمد محمدی)

«۸- گزینه ۲»

طبق رابطه رشد نمایی جمعیت، برای دو سال متفاوت داریم:

$$f(t) = C(1+r)^t \Rightarrow \frac{f(t)}{f(t')} = \frac{C(1+r)^t}{C(1+r)^{t'}}$$

$$\xrightarrow[f(t)=25]{f(119)=100} \frac{100}{25} = \frac{(1+r)^{119}}{(1+r)^t}$$

$$\Rightarrow (1+r)^{119-t} = 4 \xrightarrow{r=0/0^3}$$

$$\xrightarrow{(1/02)^{119-t}} = 4 \xrightarrow{(1/02)^{70}=4}$$

$$\Rightarrow (1/02)^{119-t} = (1/02)^{70} \Rightarrow 119-t = 70$$

$$t = 119 - 70 = 49$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۶)

(محمد ابراهیم تووزنده‌بانی)

«۹- گزینه ۳»

$$f(0) = 2 \Rightarrow 6 - 2^a(0) + b = 2 \Rightarrow 6 - 2^b = 2$$

$$\Rightarrow 2^b = 4 \Rightarrow b = 2$$

$$f(1) = -2 \Rightarrow 6 - 2^a(1) + 2 = -2 \Rightarrow a = 2^a(1) + 2 \Rightarrow a = 1$$

$$f(-\Delta) = 6 - 2^{-\Delta}(1) + 2 = 6 - 2^{-3} = 6 - \frac{1}{8} =$$

$$\frac{47}{8} = 5/875 \Rightarrow [5/875] = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۲)

(امیر زراندرور)

می‌دانیم اگر درآمد اعضاي جامعه، k برابر شود خط فقر به کمک میانه و میانگین هم k برابر می‌شوند. الان گفته شده، درآمد افراد ۲۰۰ درصد افزایش یافته یعنی درآمد آن‌ها ۳ برابر شده لذا خط فقر هم ۳ برابر می‌شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

(فرشید کریمی)

$$\frac{\text{هزینه‌هادر سال موردنظر}}{\text{هزینه‌هادر سال پایه}} = \frac{100}{100}$$

$$160 = \frac{(15 \times 400) + (20 \times x)}{(15 \times 150) + (20 \times 450)} \times 100 \Rightarrow \frac{160}{100} = \frac{6000 + 20x}{2250 + 9000}$$

$$\Rightarrow \frac{160}{100} = \frac{6000 + 20x}{11250}$$

$$\Rightarrow 180000 = 600000 + 2000x \Rightarrow 180000 - 600000 = 2000x$$

$$\Rightarrow 1200000 = 2000x \Rightarrow x = 600$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

«۱۶- گزینه «۴»

$$f(1)^2 + 13f\left(\frac{7}{4}\right) = -6g(6) \Rightarrow k^2 + 13k = -36$$

$$\Rightarrow k^2 + 13k + 36 = 0$$

$$\Rightarrow (k+9)(k+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = -9 \\ k = -4 \end{cases}$$

-۹ در هر دو مشترک است، پس مقدار قابل قبول برای k برابر -۹است. حال حاصل عبارت $\frac{1}{3}f(-4) + \frac{5g(6)}{f(1)}$ را به دست می‌آوریم:

$$\frac{1}{3}f(-4) + \frac{5g(6)}{f(1)} = \frac{1}{3} \times (-9) + \frac{5 \times 9}{-9} = -3 - 5 = -8$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۳)

«۱۷- گزینه «۴»

(آرین مسینی)

«۱۴- گزینه «۲»

$$|\boxed{x}| = \begin{cases} \boxed{x}, & \boxed{x} \geq 0 \\ -\boxed{x}, & \boxed{x} < 0 \end{cases}$$

نکته:

$$-\frac{1}{3} < x < -\frac{1}{4} \Rightarrow |\frac{2x}{3}| = -2x$$

حال داریم:

$$\Rightarrow y = [4x - 2x] + 3x = [2x] + 3x$$

$$-\frac{1}{3} < x < -\frac{1}{4} \Rightarrow -\frac{2}{3} < 2x < -\frac{1}{2} \Rightarrow [2x] = -1$$

از طرفی:

$$[2x] + 3x = -1 + 3x$$

بنابراین:

$$\Rightarrow ax + b = 3x - 1 \Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ b = -1 \end{cases}$$

حال خواسته طراح را به دست می‌آوریم:

$$[\sqrt{a^2 - b^2}] = [\sqrt{3^2 - (-1)^2}] = [\sqrt{8}] \approx [2/8] = 2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۴)

(ابوالفضل بخاری)

«۱۵- گزینه «۱»

$$f(x) = \frac{\sqrt{2x+8}}{|x-5|} \Rightarrow \begin{cases} 2x+8 \geq 0 \Rightarrow 2x \geq -8 \Rightarrow x \geq -4 \\ |x-5| \neq 0 \Rightarrow x-5 \neq 0 \Rightarrow x \neq 5 \end{cases}$$

$$D_f = \{x | x \geq -4\} - \{5\} \quad D_g = \{-4, 4, -7, -2, 5\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{-4, 4, -2\}$$

$$D_g = (D_f \cap D_g) - \{x | f(x) = 0\} = \{-4, 4, -2\} - \{-4\} = \{4, -2\}$$

$$\frac{g(4)}{f(4)} = \frac{\frac{3}{\sqrt{4}}}{\frac{8}{|-4|}} = \frac{\frac{3}{2}}{\frac{8}{4}} = \frac{3}{4}$$

$$\frac{g(-2)}{f(-2)} = \frac{\frac{3}{\sqrt{4}}}{\frac{8}{|-2|}} = \frac{\frac{3}{2}}{\frac{8}{2}} = \frac{3}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۲)

(امیر زراندرور)

«۱۸- گزینه «۲»

می‌دانیم افراد زیر ۱۶ سال غیرفعال و باید از جمعیت فعال جامعه، حذف کنیم؛ لذا:

جمعیت غیرفعال - تعداد کل اعضاي جامعه = جمعیت فعال

$$= 100,000 - 20000 = 80000$$

$$\text{تعداد بیکاران} = \frac{3000 + 4000}{100} \times 100 = \frac{7000}{10000} \times 100 = 70\%$$

$$= \frac{7000}{10000} \times 100 = 70\%$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۱ و ۶۰)

(محمد ابراهیم تو زنده‌بانی)

«۱۹- گزینه «۲»

ابتدا به کمک نرم تورم شاخص زمین در سال ۹۷ را به دست می‌آوریم، با فرض اینکه شاخص زمین در سال ۹۷ برابر x باشد داریم:

$$200 = \frac{x-210}{210} \times 100 \Rightarrow 420 = x - 210 \Rightarrow x = 630$$

حال به کمک تناسب داریم:

$$\frac{210}{630} \mid \frac{800,000,000}{?} \Rightarrow 2,400,000,000$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۰)

(عزیز الباسی پور)

تاریخ عالم‌آرای عباسی از کتب تاریخی دوره صفویه است که ذیل نثر ساده سبک هندی طبقه‌بندی می‌شود. ضمن اینکه این متن در کتاب درسی ذکر شده است، می‌توان از ویژگی‌های سبکی آن هم به پاسخ سوال رسید. مواردی مانند تتابع اضافات (ناظمانِ مناظمِ سخن‌پیرایی - پیرایه‌بندان سلسۀ معنی‌آرایی) یا مطابقت موصوف و صفت به تقلید از عربی (مالک محرosome).

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵ و ۸۷)

(کتاب آبی)

«۲۵- گزینه»

در عبارت گزینه «۲»، از زبان گفتار و محاوره استفاده نشده است.
تشرییف گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: اصطلاحات عامیانه: دو قورت و نیمش هم باقیه و ...
گزینه «۳»: عبارت دارای هشت جمله کوتاه است.

گزینه «۴»: دو فعل از عبارات پایانی حذف شده است: اول اردیبهشت‌ماه جالی [ابودا] و کوس رسوای سر دیوار مدرسه [نوخته بودند / می‌نوختند]

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

(عزیز الباسی پور)

«۲۶- گزینه»

ایيات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» حاوی مضمون‌های باریک رایج در سبک هندی هستند؛ اما بیت گزینه «۴»، مدح قزل‌ارسان توسط ظهیری فاریابی است و چنان‌که می‌دانید، در سبک هندی مدح پادشاهان از جانب پادشاهان صفوی حمایت نمی‌شد و ابیاتی این‌چنینی کمتر به چشم می‌خورد.

مضمون‌های باریک در ایيات دیگر:

گزینه «۱»: برابرگرفتن سختی سنگ با مردانگی‌اش!
گزینه «۲»: نسبت‌دادن خجلت و شرم به وفا.

گزینه «۳»: آرزوی عاشق مبنی بر رسواشدن نزد یار (شاعر آرزو می‌کند در کوی یار به چنگ نگهبان‌ها بیفتد).

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه‌های ۸۳ و ۸۵)

(سیدعلیرضا علوبیان)

«۲۷- گزینه»

تشبیهات بیت اول:
۱- رخ یار را خیره می‌کند. (تشبیه مرجح: رخ یار مانند ماه است؛ بلکه بهتر از آن)

۲- رخ یار مهر (خورشید) را چیره می‌کند. (تشبیه مرجح: رخ یار مانند مهر است؛ بلکه بهتر از آن)

۳- رخ بهشت‌آسا (توجه شود که پسوند «آسا» ادب تشبیه است).
تشبیهات بیت دوم:

۱- لبان چون غنچه ۲- تشبیه مضمر معشوق به مسیح (معنای بیت: [او] اگر مسیح نیست، پس چرا با لبان چو غنچه، مرده را زنده می‌کند؟! ← منظور از این پرسش آن است که او (یار) مانند مسیح است.)

(علی شهرابی)

اگر جمعیت افراد شاغل را A و جمعیت افراد بیکار را B بگیریم، داریم:

$$\begin{cases} A + B = 8400 \\ A - B = 700 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع}} 2A = 15400 \Rightarrow A = 7700$$

$$A + B = 8400 \Rightarrow 7700 + B = 8400 \Rightarrow B = 700$$

پس:

در نتیجه:

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{700}{8400} = \frac{7}{84} = \frac{1}{12}$$

برای تبدیل به درصد، باید $\frac{1}{12}$ را در ۱۰۰ ضرب کنیم:

$$\frac{1}{12} \times 100 = \frac{25}{3} \approx 8.3$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۱ و ۶۰)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

(عزیز الباسی پور)

«۲۱- گزینه»

«شیراز» مرکز ادبی این عصر بود. بقیه موارد صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

«۲۲- گزینه»

در این دوره مدعیان عرفان به درسی کردن عرفان، شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه‌دار مفاهیم آن پرداختند، در نتیجه، در این دوره کتاب عرفانی مهمی نوشته نشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

«۲۳- گزینه»

این گزینه، ویژگی فکری نثر (و نه شعر) ادبیات داستانی معاصر تا پیش از انقلاب بوده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۲)

«۲۴- گزینه»

تشرییف موارد تدریست:

۱) تحولات سیاسی و اجتماعی جامعه بود که در فضای فکری شعر معاصر تغییراتی به وجود آورد، نه بر عکس.

۲) در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ روش‌تفکران به شعر نیمایی اقبال داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۷، ۹۶ و ۹۵)

(یاسین موریان)

۳۱- گزینه «۱»

بیت «الف»: استعارة مصرحه: «چشمه» استعارة مصرحه از اشک
 بیت «ب»: تشیبه گسترده: مشبه: چشم - مشبه: لعل (سنگی سرخ‌رنگ) -
 ادات تشیبه: گفتی (که در معنای «گویی» به کار رفته است).
 بیت «ج»: تشیبه بلیغ: سرشک (اشک) چشم من، گوهر [است]: تشیبه بلیغ
 استادی
 بیت «د»: استعارة مکنیه: در مصراع اول، این که چشم، خودش چشم داشته
 باشد، استعارة مکنیه است! (شاعر چشم را انسان پنداشته است که چشم
 دارد).

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

(سید علیرضا احمدی)

۳۲- گزینه «۲»

«چمن»: مجاز از باغ
 «طره»: مجاز از کل مو
 «طره شمشاد»: تشخیص
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «دم» مجاز از لحظه / تشخیص ندارد.

گزینه «۳»: «چنگ غم» تشخیص است. / این بیت مجاز ندارد.

گزینه «۴»: «چمن» مجاز از باغ / «دل سوخته بودن بلبل» تشخیص است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

(سید علیرضا احمدی)

۳۳- گزینه «۱»

(الف) استعاره‌ها: ۱- «نگار» ← یار - ۲- «ماه کنعان» ← یوسف نبی - ۳- «غزالان عرشی» ← زیبارویان آسمانی / تشیبه‌ها: ۱- ماه کنعان مانند غلام توست. ۲- تو آن قدر زیبایی که ماه کنunan غلام تو است. (تشیبه مرجح یار به ماه کنunan)

(ب) استعاره: «آب عقیق» به معنای آبرو و اعتبار، عقیق اضافه استعاری است.

تشیبه‌ها: ۱- تشیبه مرجح لب یار به عقیق (لب آبروی عقیق را برده است). ۲- تشیبه مرجح کلام یار به نبات (کلامت باعث شکسته شدن (ارزان شدن) نرخ شکر شده است).

ج) تشیبه‌ها: ۱- روی چو روزت - ۲- موى چو شامت - فاقد استعاره

(د) تشیبه‌ها: ۱- لب به تنگ (یار) شکر - ۲- خال به مشک - ۳- خال به هندو - فاقد استعاره

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

(سید علیرضا احمدی)

۳۴- گزینه «۱»

استعاره: قعود (نشستن) فتنه: تشخیص
 واژه‌آرایی: تکرار: قفوود
 جناس تام: قیامت: اولی: رستاخیز، دومی: قیام تو
 حسن تعلیل: برای بروز قیامت، دلیل غیرمنطقی (برخاستن یار) عنوان شده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مرده را زنده کردن» تناقض نیست و هم‌چنین بیت با توجه به اشاره غیرمستقیم به زنده کردن مردگان توسط عیسی مسیح (ع)، تلمیح دارد.

گزینه «۲»: «خیره شدن ماه» و «چیره شدن مهر» تشخیص و استعاره دارد و بیت دوم نیز فاقد استعاره است.

گزینه «۴»: جناس در بیت نخست: «خیره» و «چیره» و اغراق در بیت دوم: زیاده‌روی در توصیف لب که می‌تواند مرده را زنده کند!

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

۳۹- گزینه «۴»

نوع تشیبه بیت گزینه «۴»، «گسترده» است؛ اما در بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» تشیبه‌های از نوع فشرده است.

تشیبه صورت سؤال: موجه دریا (مانند) کمند وحدت است.

تشیبه‌های آیات:

گزینه «۱»: گل وصل ← تشیبه فشرده
 گزینه «۲»: صورت حال جهان زنگی است و من آینه هستم: تشیبه فشرده
 گزینه «۳»: دل تخت است - می لعل - سر افسر است ← هر سه تشیبه فشرده است.

گزینه «۴»: دل لاله صفت داغدار اوست. ← تشیبه گسترده (دل: مشبه / لاله: مشبه‌به / صفت: ادات تشیبه / داغدار بودن: وجه شبیه)
 (علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

(همون نمازی)

۳۰- گزینه «۳»

تشیبه: خیال لعل تو مانند جمشید ... و نیز تشیبه لعل (استعاره از لب) به خاتم (انگشت) / مجاز: آفاق و نگین
 کنایه: «چیزی را به زیر نگین کشیدن» کنایه از مسلط شدن بر آن است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشیبه پنهان معشوق به پادشاه / «بازار» مجاز از مردم بازار / کنایه وجود ندارد.

گزینه «۲»: «سنگدل» کنایه از بی‌رحم بودن است. / «تیغ جفا» اضافه تشیبه‌ی است. / مجاز دیده نمی‌شود.

گزینه «۴»: «لوح دل» اضافه تشیبه‌ی است. / «به باد دادن» کنایه از نابود کردن / مجاز وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

(سید محمد هاشمی)

در این گزینه، برابری کامل معنایی بین مصراع اول و دوم بیت با بیت صورت سؤال دیده می‌شود: اینکه عاشق را ملامت و سرزنش کنیم سودی ندارد؛ ابتدا باید به زیبارویان گفت که چرا این قدر دل فریب هستید.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۵۵)

«۴۸- گزینه ۳»

(مسن انصفری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: بی توجهی عاشق نسبت به سرزنش و طعنه اغیار مفهوم بیت گزینه «۲»: نالیدن عاشق از سرزنش دشمن

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۱۵)

«۴۹- گزینه ۲»

(مسن انصفری)

شاعر در بیت صورت سؤال می‌گوید: به این دلیل چشمان او باز و گشوده است که معشوق را ببیند. این مفهوم در بیت گزینه «۲» نیز بیان شده است. (علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۵۰)

«۵۰- گزینه ۲»

جامعه‌شناسی (۳)

(کتاب آدبی)

«۵۱- گزینه ۱»

- جامعه‌شناسی انتقادی نمی‌خواهد به وضعیتی تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایره علم صورت بگیرد؛ زیرا در آن صورت سرنوشت ارزش‌ها به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود و همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی، ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود.

- هر فرهنگی می‌تواند نظریه‌های مربوط به خود را تولید کند. از این رو هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند.

- اگر ادعا شود دانش، تماماً محصول شرایط اجتماعی و فرهنگی است و جوامع و فرهنگ‌ها نیز متفاوت‌اند و هر گروه، جامعه و فرهنگی نیز دانش خود را تولید می‌کنند؛ چگونه می‌توان گفت که دانش و شناختی بهتر از شناخت دیگری است؟ پایین‌دی کامل به این رویکرد امکان شناخت واقعی را از انسان می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

(کتاب آدبی)

«۵۲- گزینه ۳»

تشریح موارد نادرست:

- پایین‌دی کامل به رویکرد تفسیری امکان شناخت واقعی را از انسان‌ها می‌گیرد.

- جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در جامعه‌شناسی تفسیری دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

(محتی فرهادی)

وزن مصراع صورت سؤال و بیت گزینه «۳»، «مفععلن مفععلن فاعلن» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفععلن مفععلن مفععلن مفععلن

گزینه «۲»: فعالاتن فعلاتن فعل

گزینه «۴»: مفععلن فاعلن مفععلن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

«۴۴- گزینه ۴»

وزن این بیت، «فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فاعلن» می‌باشد و نام بحر آن «رم مثمن مذکوف» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن این بیت، «فعالاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل» است.

گزینه «۲»: وزن این بیت، «فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فاعلن» است.

گزینه «۳»: وزن این بیت، «فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

«۴۵- گزینه ۴»

وزن واژه این سروده، «فاعلاتن» است؛ در حالی که وزن واژه سایر اشعار، «فاعلاتن» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۷)

«۴۶- گزینه ۲»

در این گزینه، گفته شده است که آنچه در بزم و نواهای موسیقی و در دور شراب و ساقی وجود دارد عشق است و همه‌چیز به او ختم می‌شود (در بیت صورت سؤال نیز، شاعر عشق را اول و آخر همه‌چیز می‌داند).

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۹)

«۴۷- گزینه ۴»

در این گزینه، به همنشینی و مصاحبی با عاقلان و گریز از همنشینی با نادانان تأکید شده است. شاعر می‌گوید اگر با عاقلان در آتش باشی آن آتش مانند آب بر تو گوارا خواهد شد و اگر با نادانان در بستان باشی آن بستان همچون گور خواهد بود. در بقیه ابیات مفهوم کلی این است که عاقل از تعقل و خرد خود در هر موقعیتی بهره می‌گیرد (مشابه معنی عبارت صورت سؤال).

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۹۷)

(آرزیتا بیدقی)

«۵۷- گزینه «۴»

در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم استفاده می‌کنیم. ← عقل ابرازی روش او در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت. ← ابن خلدون عامل برتری انسان بر فرشتگان و خلیفه خداوند شدن او در زمین ← علم اشتراک مدینه فاسقه و مدینه ضاله ← انحراف از مدینه فاضله (جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۹۱، ۹۰، ۹۴، ۱۰۷، ۱۰۶)

(غایمه صفری)

«۵۸- گزینه «۳»

میرزای نائینی در آغاز قرن بیستم و در شرایط آن روز جامعه خود، معتقد بود که ما نمی‌توانیم ویژگی دوم جامعه مطلوب را که مستلزم تغییر نظام پادشاهی است، تحقق ببخشیم ولی می‌توانیم ویژگی اول چنین جامعه‌ای را محقق کنیم تا مردم از طریق مجلس، سازمان‌ها و ساختارهای اجتماعی را به گونه‌ای عادلانه شکل دهنند.

مجلس شورای اسلامی با مشارکت نمایندگان مردم موظف است شرط اول جامعه مطلوب فقه شیعی یعنی برقراری قوانین عادلانه در جامعه را محقق کند.

فقه، مسائل اجتماعی را توصیف یا تبیین نمی‌کند؛ اما درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می‌کند و به نقد و ارزیابی آن‌ها می‌پردازد.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۱۰۱، ۱۰۲ و ۱۰۳)

(غایمه صفری)

«۵۹- گزینه «۴»

تعامل متکران مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد. در عین حال، به متکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند و علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند و برای برونویان بیرونی، پیچیدگی زبان و خط هندی و به نظم درآوردن متون علمی به قصد مصون ماندن از تحریف را عامل دشواری فهم معارف هندیان دانسته است.

عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی و شناخت پدیده‌های طبیعی و مادی با عقل ابرازی شناخته می‌شود.

عقل انتقادی به ارزیابی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی می‌پردازد.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۱۱۵، ۱۱۶ و ۱۱۷)

(کتاب آبی)

«۵۳- گزینه «۱»

- رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری نیز به دلیل پیروی از الگوی تعارف و احترامی بود که اقوام مختلف در جهان اسلام برای یکدیگر قائل بودند.

- تعارف به معنای شناخت متقابل است.

- جشن سال نوی چینی که در آمریکا برگزار می‌شود، نمونه‌ای از مدل تکثیرگرا است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هوبوت، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(آرزیتا بیدقی)

«۵۴- گزینه «۲»

عامل شکل‌گیری جوامع از دیدگاه ابن خلدون ← عصبیت شناخت خداوند و خویشتن ← از عالی ترین و مفیدترین دانش‌ها در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه استفاده می‌کنیم. ← عقل انتقادی تلاشی برای بسط دیدگاهی جامع نسبت به انسان و معناداری جهان است. ← فلسفه (جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۹۹، ۱۰۴ و ۱۰۷)

(آرزیتا بیدقی)

«۵۵- گزینه «۱»

فارابی در علم مدنی به داوری علمی هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های مختلف می‌پردازد.

باشد و نباید هایی برای زندگی اجتماعی تجویز می‌کند.

به تبیین و علت یابی واقعیت‌های اجتماعی می‌پردازد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه ۱۰۳)

(آرزیتا بیدقی)

«۵۶- گزینه «۳»

جامعه‌شناسی ابن خلدون در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی محافظه‌کارانه است.

ابوریحان بیرونی، پیچیدگی زبان و خط هندی و به نظم درآوردن متون علمی به قصد مصون ماندن از تحریف را عامل دشواری فهم معارف هندیان دانسته است.

عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی و شناخت پدیده‌های طبیعی و مادی با عقل ابرازی شناخته می‌شود.

عقل انتقادی به ارزیابی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی می‌پردازد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در هوان اسلام، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶ و ۱۰۷)

(زینب آذری)

«۶۲- گزینه «۴»**تشریف موارد نادرست:**

هدف مردم جامعه تغلب خوار و مقهور کردن دیگران است. در استعمار نوکشورهای استعمارگر از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌کنند. زبان فارسی پیش از آنکه هندوستان مستعمره انگلستان شود، دومین زبان رسمی و زبان علمی و فرهنگی این کشور بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

(شهریار عبدالله)

«۶۳- گزینه «۳»

جنگ‌های صلیبی، فتح قسطنطینیه و مواجهه اروپاییان با مسلمانان (علت) زمینه‌های فروپختن اقتدار کلیسا را فراهم کردند (پیامد). فروپختن اقتدار کلیسا (علت)، موجب ایجاد فرست بروز و ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا شد (پیامد). فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود به حذف پوشش دینی و تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان روی آورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷ و ۵۰)

(شهریار عبدالله)

«۶۴- گزینه «۲»

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به عنوان «پروتستانیسم» یاد می‌شود. «آن ریکم الاعلی: من پروردگار برتر شما هستم.» از نمونه‌های فرهنگ دینی است که افراد هوای نفسانی خویش را دنبال می‌کنند و آن را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند. روش‌نگری با رویکرد دنیوی اگر با شناخت عقلی همراه باشد به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به «دئیسم» منجر می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۰، ۴۱ و ۴۳)

(ریحانه امینی)

«۶۵- گزینه «۲»

- تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارگر، قدرت چانهزنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آنها به کشورهای استعمارگر می‌شود. - به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارگر به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجارتی در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت، به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند. - وابستگی کشورهای استعمارگر، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد؛ زیرا کشورهای غربی بعد از

(فاطمه صفری)

«۶۰- گزینه «۳»

عقل در معنای خاص، قوهای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد و براساس موضوع مورد مطالعه خود به اقسامی تقسیم می‌شود.

عقل نظری: واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند و علومی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعتی را پدید می‌آورد. برای مثال قانون علیت در فلسفه یا قانون جاذبه زمین در فیزیک با این عقل شناخته می‌شوند.

عقل عملی: واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند، مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها، شناسایی می‌کند؛ مثلاً خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد. این عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۱۸)

جامعه‌شناسی (۲)

(زینب آذری)

«۶۱- گزینه «۴»

جهان‌های مختلف با هم رابطه و تعامل دارند. همچنین بین جهان تکوینی و جهان انسانی رابطه برقرار است. سه دیدگاه درباره تعامل جهان‌های مختلف مطرح شده است. دیدگاه اول: براساس این دیدگاه جهان تکوینی صرفاً به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه هیچ تفاوتی بین علوم طبیعی و انسانی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و علوم اجتماعی سلب می‌کند (دیدگاه دیوبود مربوط به دیدگاه اول است زیرا جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کند).

دیدگاه دوم: معتقدند جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. این دیدگاه می‌گوید جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند (دیدگاه نویسنده سوم از این نوع است).

دیدگاه سوم: براساس این دیدگاه جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی هر سه مهم و در تعامل هستند. دیدگاه قرآنی است و جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌کند و ادراک و آگاهی را به انسان منحصر نمی‌داند. قرآن کریم باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند اغلال و سلاسل می‌نامد (دیدگاه نویسنده دوم). (جامعه‌شناسی (۲)، جهان فرهنگی، صفحه‌های ۷ و ۸)

(آریتا بیدقی)

اشتراك امان الله خان، آتابورک، رضا خان ← دنبال کردن آرمان‌های منورالفکران غرب‌زده با حمایت دولت‌های غربی

شكل‌گیری اعتراضات نسل دوم روشنگران به نسل اول روشنگران ← از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لبرالیستی و سرمایه‌داری شکل گرفت.

رویکرد نخستین بیدارگران اسلامی نسبت به قومیت‌های مختلف ← به رسمیت شناختن آن‌ها درون امت واحد اسلامی
اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متعدد ← ناسیونالیسم

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هوان پرید، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۳)

(آریتا بیدقی)

۶۹- گزینه «۴»**تشرییم عبارت نادرست:**

فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی بود نه در جهت تأیید قدرت حاکم و حمایت از آن، بلکه در جهت رقابت با آن است.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هوان پرید، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

(آریتا بیدقی)

۷۰- گزینه «۱»

علت از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس ← انقلاب اسلامی

پیامد موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی اش ← ابطال نظریه پایان تاریخ

علت مخدوش شدن مشروعيت قرارداد کمپ دیوید در باور مسلمانان ← بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هوان پرید، صفحه‌های ۱۳۱، ۱۳۷ و ۱۳۲)

روان‌شناسی

(فرهاد علی‌نژاد)

۷۱- گزینه «۱»

روش علمی (یا همان روش تجربه) یکی از روش‌های کسب آگاهی و معرفت است که مشاهده و تجربه رکن اساسی آن است.

موضوع روش علمی درباره موجودات غیرمحسوس (غیرقابل مشاهده) می‌تواند «نمی‌دانم» باشد و اظهارنظر قطعی (مانند بخش دوم گزینه «۱») نمی‌تواند داشته باشد؛ بنابراین، قسمت دوم گزینه‌های «۲ تا ۴» همگی می‌توانند صحیح باشند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورخ، مطالعه، صفحه ۱۶)

آنکه در کشورهای استعماری با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین هوانی، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

(فاطمه صفری)

۶۶- گزینه «۱»

جنگ ویتنام، جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت.

اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند. براساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند؛ به این ترتیب که با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند و مشکلات حاد درونی شان را به بیرون از مزدهای خود انتقال می‌دهند. آن‌ها با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

اگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزوندند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بنند. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست؛ بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی استفاده شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های هوانی، صفحه‌های ۱۱، ۱۵، ۱۶ و ۱۹)

(فاطمه صفری)

۶۷- گزینه «۳»

بحران‌های زیست محیطی ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت؛ اما به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منجر شد. به منظور چاره‌اندیشی برای این آسیب‌ها، همایش‌های بین‌المللی متعددی درباره بحران زیست محیطی برگزار شده است، که البته نتوانسته‌اند از شتاب بحران بکاهند.

در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد. سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولید‌کنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های هوانی، صفحه‌های ۹۲، ۹۳، ۹۴ و ۹۵)

(بسته به اطلاعات دیگر مشخص می‌شود دقیقاً کدام حافظه). گزینه «۱»

این گونه است و رد می‌شود.

اگر شخصی واقعه‌ای تاریخی را از نزدیک تجربه نکرده باشد، آن واقعه مربوط به حافظه معنایی است. گزینه «۳» این گونه است و تأیید می‌شود.

(روان‌شناسی، هافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

(موسی عفتی)

۷۷- گزینه «۲»

- بیان اهمیت مطلب: چیزی را که دوست داشته باشیم، راحت‌تر رمزگردانی می‌کنیم.

- مطالعه چندحسی: رمزگردانی بیشتر مطالب به صورت شنیداری است، اگر همین اطلاعات به صورت دیداری هم رمزگردانی شوند، رمزگردانی قوی‌تر می‌شود.

رمزگردانی معنادار: اگر اطلاعات را به صورت معنایی تبدیل و از معانی مختلف برای سپردن به حافظه استفاده کنید، مطالب دیرتر فراموش می‌شوند.

(روان‌شناسی، هافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

(مهدی باهری)

۷۸- گزینه «۳»

زمانی که هدف روش نباشد درک از مسئله ناقص خواهد بود. همچنین عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه حل‌های غیرمنطقی می‌شود. در آخر شناخت بهتر موقعیت موجود، سبب شناخت بهتر موانع موجود می‌شود.

(روان‌شناسی، تکمیر (۱) هل مسئله، صفحه ۱۱۶)

(همیرضا توکلی)

۷۹- گزینه «۱»

در تشخیص مسئله، دیگران باید نقش راهنما داشته باشند و تصور می‌نمایند که انتخاب راه‌های غیرمنطقی می‌شود.

ازیابی باعث می‌شود ملاک روشی برای فهم موقعیت داشته باشیم.

(روان‌شناسی، تکمیر (۱) هل مسئله، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۹)

(مهدی باهری)

۸۰- گزینه «۴»

در ملاک تصمیم‌گیری «خطر» فرد تصمیم‌گیرنده براساس ریسک آسیب تصمیم‌گیری می‌کند. بر این اساس هر چقدر شرکت طراحی کننده ریسک شرکت در مسابقه را کاهش دهد (به بیان دیگر شناس موفقیت را افزایش دهد) احتمال شرکت بیشتر می‌شود. بر این اساس افزایش تعداد افراد جایزه‌گیرنده براساس افزایش شناس برند شدن هر نفر موجب افزایش اقبال به مسابقه می‌شود.

(موسی عفتی)

۷۲- گزینه «۲»

تعريف عملیاتی باعث می‌شود که افراد به برداشت‌های یکسان یا تقریباً یکسانی از متغیر برستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۹)

(غرهار علی نژاد)

۷۳- گزینه «۲»

در این بیت به تأثیر محیط اشاره شده است و بحث «عادت» به ناز و نعمت مطرح است که اگر کسی به چنین شرایطی عادت کند، دیگر با محیطی جدید سخت اخت و مأنوس می‌شود.

در دیگر ابیات به طرق مختلف بحث قابل بودن اصل و گوهر افراد برای تأثیر تربیت مطرح شده است؛ یعنی این ابیات به عوامل و راثتی اشاره دارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۹)

(مهدی باهری)

۷۴- گزینه «۱»

در موقعیت جست‌وجوی صورت سؤال، قرص‌ها عوامل و محرك‌های انحرافی بوده و پاندا محرك هدف است. در جست‌وجو هر چقدر تعداد محرك‌های انحرافی بیشتر شود (در تصویر صورت سؤال تعداد قرص‌ها بیشتر شود). یافتن محرك هدف دشوارتر شده و زمان بیشتری برای پیدا شدن آن مورد نیاز است. همچنین هر چقدر محرك هدف منحصر به فردتر باشد و نسبت به محرك‌های انحرافی متمایزتر باشد (در تصویر صورت سؤال رنگی بودن قرص‌ها) یافتن محرك هدف ساده‌تر شده و در نتیجه زمان مورد نیاز برای پیدا شدن آن کمتر می‌شود.

(روان‌شناسی، انساس، توهه، ادراک، صفحه ۷۹)

(همیرضا توکلی)

۷۵- گزینه «۳»

عبارة اول اشاره دارد به «تغییر درونی در محرك‌ها» که تمرکز ایجاد می‌کند و عبارت دوم اشاره دارد به جلوگیری از «یکنواختی و ثبات نسیی محرك» که یکی از عوامل مانع تمرکز است.

(روان‌شناسی، انساس، توهه، ادراک، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

(غرهار علی نژاد)

۷۶- گزینه «۳»

شبکه سلسه‌مراتبی مربوط به معنای واژگان و دیگر واژگانی است که با آن‌ها تداعی می‌شوند و در حافظه معنایی شکل می‌گیرد (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

اگر شخصی یک واقعه تاریخی را تجربه کرده باشد، آن واقعه برای او مربوط به حافظه رویدادی است.

اگر شخصی با توجه به سن و سالش امکان داشته باشد که واقعه‌ای را تجربه کند، آن گزاره ممکن است مربوط به حافظه معنایی یا رویدادی او باشد

(موسیا عقیقی)

فرد در روش در انتظار معجزه بودن، بدون اینکه تلاش کند، منظر می‌ماند که اتفاق خارق‌العاده‌ای رخ دهد؛ در واقع او دست دست می‌کند و فقط زمان را از دست می‌دهد.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳۶ و ۲۰۲)

(کتاب آبی)

به نتیجه حاصل از تحریک گیرنده‌های حسی (مثلًاً شنیدن) «حساس» می‌گویند. به کمک «توجه» یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم (دبیال کردن چهت صدا)؛ سپس محرک انتخاب شده را تعییر و تفسیر می‌کنیم (تشخیص گربه). به این فرایند ادراک گفته می‌شود. فرایند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه «تفکر» نام دارد (نگرانی احمد با توجه به سابقه ذهنی ای که از قبیل دارد)، تفکر شامل استدلال (اذیت بچه گربه)، قضاویت (مردن از گرسنگی)، حل مسئله و تصمیم‌گیری (بردن به خانه) است.

مقدمه شکل‌گیری شناخت ← تحریک گیرنده‌ها و احساس

شناخت پایه ← شامل توجه، ادراک و حافظه

شناخت عالی ← شامل تفکر (استدلال، قضاویت، حل مسئله و تصمیم‌گیری)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

(محمد رسایی)

- انجام دادن چند تکلیف همزمان، کارایی توجه را کاهش می‌دهد. البته در موارد زیر، اثر منفی انجام دادن چند تکلیف همزمان، کاهش می‌یابد:

- تکالیف مورد نظر دشوار نباشند.

- دو تکلیف به همدیگر شبیه باشند.

- فرد انجام‌دهنده تکلیف (در اینجا فاطمه) از مهارت‌های لازم برخوردار باشد.

(روان‌شناسی، احساس، توجه ادراک، صفحه ۸۱)

(کتاب آبی)

فرایند انتخاب محرک از بین محرک‌های حسی مختلف را «توجه» می‌نامند که با تمرکز متفاوت است.

به همه چیزهایی که در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم. آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد.

«۲- گزینه ۲»

فرد برای تصمیم‌گیری سودمندی

است. یعنی بر این اساس هر چقدر سود بالقوه پیروزی در مسابقه بیشتر شود احتمال شرکت در آن بیشتر می‌شود. بر این اساس طراحی مسابقه به نحوی که برنده یا برندۀ میزان بیشتری جایزه دریافت کنند موجب افزایش احتمال شرکت آن‌ها در مسابقه می‌شود.

(روان‌شناسی، تکلیر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۳۱)

«۱- گزینه ۱»

تشرییم گردندها

گزینه «۱»: ملاک هزینه و مزایا با هم آمیخته هستند و اشخاص دودل می‌مانند. - تکانشی

گزینه «۲»: ملاک هزینه منجر به ماندن شخص شده است. - وابسته

گزینه «۳»: ملاک مزایا نقش بیشتری دارد و احتمال ترک موقعیت کم است.

- تکانشی

گزینه «۴»: ملاک خطر نقش پررنگی دارد و احتمال دارد که شخص به پیاده‌روی نرود - احساسی

(روان‌شناسی، تکلیر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۴۷)

«۲- گزینه ۲»

علی و سعید مطالعه کردن و کوهنوردی را بالنفسه دوست دارند و منبع لذت این موارد برای آن‌ها درون خود تکلیف است؛ پس انگیزه این دو درونی است. همچنین مینا «برای» شغل پیدا کردن درس خواندن و کار کردن این می‌کند «تا» به مسافت برود، پس هدف از درس خواندن و کار کردن این دو امری جز خود تکلیف است و به همین جهت انگیزه مینا و مینا بیرونی است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۳)

«۳- گزینه ۳»

میان عناصر و اجزای شناخت ارتباط وجود دارد و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگ‌شدن دارند.

بنابراین نگرش‌ها در برابر تغییر مقاوم هستند و تمایل دارند که هماهنگ شوند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۵ تا ۱۷۶)

«۴- گزینه ۴»

فلج پیامدی کاملاً جسمانی است که در مثال صورت سوال بنابر عاملی روانی (سرکوب اتفاقات آزارنده در روان فرد) اتفاق افتاده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

(پیروز وفان)

۹۳- گزینه «۲»

«لیطلق»: باید رها کند (رد گزینهٔ ۴) / «انسان»: (اسم نکره) انسانی (رد گزینهٔ ۱) / «قد تعوّد»: (فعل ماضی) عادت کرده است (رد گزینهٔ ۳) / «من ذلك المرض»: از آن بیماری (رد گزینهٔ ۱؛ دقت کنید «المرض» اسمی معرفه به معنای «بیماری، بیمار بودن» است) / «سیصیر نادماً أخيراً»: بالآخره پشیمان خواهد شد (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

(پیروز هیدرپیک)

۹۴- گزینه «۱»

«ما لِإِيمَان النَّاس وَ لِنَعِيْم»: پیشوای مردم را با نعمتی که ... چه کار (رد سایر گزینه‌ها) / «لا بقاء»: («لا» از نوع نفی جنس، «بقاء» اسم نکره و زمان جمله، مضارع است) هیچ بقایی ندارد (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

(سید محمدعلی مرتشوی)

۹۵- گزینه «۲»

«كُنْتْ أَسْأَلُ»: می خواستم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بَاكِيًّا»: (حال) با گریه (رد گزینهٔ ۳) / «أَنْ يُنْقَذُنِي»: من را نجات دهد / «يَنْبَرِ»: نورانی کند / «سُواد قلبی»: سیاهی قلبم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بِالْعُلُومِ التَّافِعَةِ»: با دانش‌های سودمند (رد گزینهٔ ۴) / «يَعِينُنِي»: مرا یاری کند (رد گزینهٔ ۴) / «ما هو أَفْضَلَ لِي»: آنچه که برایم بهتر است (رد گزینهٔ ۳)

(ترجمه)

(پیروز هیدرپیک)

۹۶- گزینه «۱»

«ذلک»: آن / «سراويل أفضل»: شلوارهای بهتر (ترکیب و صفتی نکره)

(ترجمه)

(پیروز وفان)

۹۷- گزینه «۴»**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینهٔ ۱: «مالاً» فعل امر به معنای «پُر کن» است که در اینجا ترجمه نشده است.

گزینهٔ ۲: فقط دشمن ← دشمن فقط پیرمردان را (با توجه به ساختار جمله عربی، لفظ «فقط» باید بر سر کلمه «پیرمردان» ذکر شود)

گزینهٔ ۳: یاری کن ← یاری کننده (ناصر: اسم فاعل است، نه فعل امر؛ می توانیم این نکته را از کلمه «کل» که مجرور شده است بفهمیم، چون بعد از فعل، هیچ‌گاه اسم مجرور نمی‌آید).

(ترجمه)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ ۱: مربوط به مفهوم ادراک است. (افراد از درجه دشواری مطالب درسی درک متفاوتی دارند؛ برخی مطالب را سهل و برخی دیگر همان مطالب را دشوار می‌پندازند.)

گزینهٔ ۲: مربوط به مفهوم احساس است.

گزینهٔ ۳: مربوط به مفهوم تمرکز است.

(روان‌شناسی، اساس، توهه، ادراک، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۵)

۹۸- گزینه «۳»

در اینجا با حافظه کاری سر و کار داریم. حافظه کاری همانند یک تخته‌سیاه است که ذهن محاسباتش را روی آن انجام می‌دهد. در اینجا غزل علاوه بر ذخیره‌سازی کوتاه‌مدت اطلاعات مربوط به قیمت وسائل، قیمت آن‌ها را هم حساب کرده و در ذهن خود حساب می‌کند.

نکته: مفهوم حافظه کاری نشان‌دهنده این موضوع است که انواع حافظه را نمی‌توانیم صرفاً براساس زمان تقسیم کنیم؛ بلکه میزان استفاده از اطلاعات تعیین‌کننده در دسترس بودن یا عدم دسترسی به آن اطلاعات است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۷)

۹۹- گزینه «۳»

اقناع و راضی شدن امری درونی است؛ بنابراین در این فرض افراد تحت تأثیر انگیزه‌های درونی به رعایت قوانین رانندگی ملزم می‌شوند.

(روان‌شناسی، انگیزه و تگریش، صفحه ۱۶۳)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)**۹۱- گزینه «۲»**

«إن»: اگر (رد گزینهٔ ۳) / «يَنْصُرُكُمْ»: شما را یاری می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «يَثْبِتُ»: استوار می‌سازد (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکات مهم درسی:

«إن» ادات شرط به معنای «اگر» است.

در اسلوب شرط، عموماً فعل شرط به صورت «مضارع التزامي» و جواب شرط به صورت «مضارع اخباری» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۴»

«أَنْ يَتَوَاضَعُوا»: فروتنی کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أَمَامَ»: در برایر، در مقابل (رد گزینهٔ ۳) / «جيـران»: (جمع مکسر «جار») همسایگان (رد گزینهٔ ۱) / «الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ عَلَى الْآخِرِينَ»: کسانی که به دیگران تکبر می‌ورزند (رد گزینهٔ ۲) / «مَعْجَبِينَ بِأَنفُسِهِمْ»: (چون خبر است، مفرد ترجمه می‌شود) خودپسند (رد گزینهٔ ۱)

(ترجمه)

سید محمدعلی مرتفعی

۹۸- گزینه «۹۸»

(مرتفعی کاظم شیرودی)

«داشتم»: کان لَنَا، کان عنْدَنَا، کان لَدِيْنَا (رد گزینه ۴) / «یک همکلاسی»: زَمِيلٌ، زَمِيلٌ واحد (اسم نکره است و بدون «ال» می‌آید ← رد گزینه ۳) / «با وجود اینکه معلوم بود»: علی الرَّغْمِ مِنْ أَنَّهُ كَانَ مُعوَقاً (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «می‌توانست»: کان + یستطیع (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «از راه لمس»: عن طریق الْلَّمْس / «حروف بزنند»: آن یستکلم، التَّكَلُّم (توجه: گاهی مصدر می‌تواند همانند فعل ترجمه شود).

تکثیف مضمون درسی:

«کان» بر سر «لِ»، «عند» و «لَدَى»، معادل «داشت» در فارسی است.

(ترجمه)

ترجمة متن درک مطلب:

گاهی انسان با چیزی روبه رو می‌شود که نمی‌داند، یا از حل مشکلی ناتوان می‌ماند، و یادگیری در آن زمینه برایش سخت می‌شود؛ زیرا از زمینه آموزش و تمرین وی دور است، پس این‌ها لحظاتی هستند که در آن، استفاده از کارشناسان برای کمک به حل مشکلات مهم می‌باشد. به طوری که طرح تعدادی سؤال از فرد مناسب می‌تواند کار را حتماً ساده کند. معمولاً مردم وقتی به کارشناسان تکیه می‌کنند که اعتماد به نفسشان را از دست می‌دهند و گمان می‌کنند که آنان قادر به حل مشکل نخواهند بود، ولی اشتباه است که همواره به کارشناسان تکیه کنیم، یکی از خطرات تکیه به کارشناسان متخصص این است که تخصص وسیع آنان ممکن است ما را از کوشش لازم برای فکر کردن بازدارد و از مغزهایمان استفاده نکنیم، علاوه بر این، کارشناس ممکن است در موقعیت‌های مشابه هم، پیشنهادهایی را پیدا کرده و طرح کند، شاید این موضوع در فرایند حل مشکلات آسان به شکلی سریع، مفید باشد، اما برای مشکلات سخت، ممکن است مثل سقوط باشد!

۹۹- گزینه «۹۹»

(سید محمدعلی مرتفعی)

«کارشناسانی وجود دارند که می‌توانند هر مشکلی را به شکل سریعی حل کنند!» از نظر منطقی، عبارت صحیحی نیست.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گاهی اوقات، کارشناسان بهترین کسانی محسوب می‌شوند که اطرافمان هستند! (صحیح)

گزینه «۳»: هر کس نتواند مشکل سختی را حل کند، باید درباره آن از کارشناسان سؤال بپرسد! (صحیح)

گزینه «۴»: ممکن است به جای یادگیری در برخی زمینه‌ها، از کارشناسان استفاده کنیم! (صحیح)

(درک مطلب)

سید محمدعلی مرتفعی

۱۰۴- گزینه «۱۰۴»

(سیده مهیا مؤمنی)

در گزینه «۳»، «تَكَلُّم» (فعل مضارع از باب تَفْعُل) و «مُعَيَّنة» (اسم مفعول به معنی «تعیین شده، مشخص شده») با این حرکت‌گذاری صحیح هستند. (فبیط هرگز)

سید محمدعلی مرتفعی

۱۰۲- گزینه «۱۰۲»

(سید محمدعلی مرتفعی)

«له حرفان زائنان» نادرست است؛ «يُواجِه» بر وزن «يُفَاعِلُ»، فعل مضارع از باب مفأولة است و يک حرف زائد دارد.

(تعلیل صرفی و اعراب)

سید محمدعلی مرتفعی

۱۰۳- گزینه «۱۰۳»

(سید محمدعلی مرتفعی)

«مرفوع بالتَّعْيِةِ مِنَ الْمَوْصُوفِ» نادرست است؛ «الْوَاسِعَةُ» صفت است و موصوف آن، «خبرة» است که اسم حروف مشبّهة بالفعل و متصوب است، بنابراین شکل صحیح آن، «منصوب بالتَّعْيِةِ مِنَ الْمَوْصُوفِ» است.

(تعلیل صرفی و اعراب)

سیده مهیا مؤمنی

۱۰۱- گزینه «۱۰۱»

(سید محمدعلی مرتفعی)

صورت سؤال، عنوان مناسب را برای متن می‌خواهد:

(درک مطلب)

سید محمدعلی مرتفعی

۱۰۰- گزینه «۱۰۰»

(سید محمدعلی مرتفعی)

گزینه «۱»: آیا مشورت با کارشناسان مفید است یا نه؟! (پاسخ این سؤال، قطعاً مثبت است و متن، بر روی آن تمرکز و بحث نکرده است).

(درک مطلب)

سید محمدعلی مرتفعی

۱۰۲- گزینه «۱۰۲»

(سید محمدعلی مرتفعی)

گزینه «۳»: چه وقت از مشورت کارشناسان سود می‌بریم؟!

(درک مطلب)

سید محمدعلی مرتفعی

۱۰۳- گزینه «۱۰۳»

(سید محمدعلی مرتفعی)

گزینه «۴»: دنبال فرد مناسبی بین کارشناسان بگرد! (موضوع کلی و اصلی متن نیست).

(درک مطلب)

سید محمدعلی مرتفعی

۱۰۴- گزینه «۱۰۴»

(سید محمدعلی مرتفعی)

گزینه «۳»: «تَتَكَلُّم» (فعل مضارع از باب تَفْعُل) و «مُعَيَّنة» (اسم مفعول

(تعلیل صرفی و اعراب)

سید محمدعلی مرتفعی

گزینه «۳»: «أَصْبَحَتْ» نادرست است، زیرا مرجعش قبل از آن، به صورت مشتی آمده است (صحیح: أَصْبَحَتْ). «الشِّيْطَانِ» هم نادرست است، زیرا خبر أصبح باید منصوب باشد. (صحیح: نشیط‌تین)
 گزینه «۴»: «قَادِرْ» نادرست است، زیرا خبر کان باید منصوب باشد. (صحیح: قادر)
 (انواع بملات)

(همیدرضا قائدامینی) **۱۰۹ - گزینه «۴»**
 در این گزینه، اسلوب ندا و منادا وجود ندارد؛ «حامد» مبتدا و فعل غایب «أَحَسَنْ» خبر آن است. ترجمه عبارت: حامد به بیچارگان مستحق و نیازمندان نیکی کردا!
تکات صهم درس:
 ۱) گاهی در اسلوب ندا، حرف ندا (یا) حذف می‌شود.
 ۲) در اسلوب ندا، معمولاً پس از منادا، فعل یا ضمیری از صیغه مخاطب می‌آید.

تشريح سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: «رب» منادا است و پس از آن، فعل امر از صیغه مفرد مذکور مخاطب آمده است (اجعل).
 گزینه «۲»: «مُخْطَى» منادا است و پس از آن، فعل امر از صیغه مفرد مذکور مخاطب آمده است (استغفار).
 گزینه «۳»: «تَلَامِيدُ» منادا است و پس از آن، فعل امر از صیغه جمع مذکور مخاطب آمده است (قوموا).

(اسلوب ندا) **۱۱۰ - گزینه «۳»**
 (نویر امسکی)
 در گزینه «۳»، منادا مضاف نیست و مضافق‌الیهی نگرفته است. در این جمله، «ایها الرجل» به عنوان گروه منادایی در نظر گرفته می‌شود.
 در سایر گزینه‌ها، منادا از نوع مضاف است و پس از آن، مضافق‌الیه آمده است.
 گزینه «۱»: زملاء + ی / گزینه «۲»: رب = رب + ی / گزینه «۴»: قوم = قوم + ی)
 (اسلوب ندا)

(سید علیرضا علویان) **۱۱۱ - گزینه «۳»**
 پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با تدوین و تصویب قانون اساسی، زمینه برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی و تشکیل دولت دائم فراهم آمد. ابوالحسن بنی صدر به عنوان نخستین رئیس جمهوری ایران اسلامی انتخاب شد.
 (تاریخ (۳)، استقرار و ثبت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۶)

(همیدرضا قائدامینی) **۱۰۵ - گزینه «۲»**
 در این گزینه، مانند آیه صورت سؤال به این نکته اشاره شده است که خداوند، روزی را برای آفریدگانش می‌گستراند.

تشريح سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: شاعر از خداوند، روزی پاک درخواست کرده است.
 گزینه «۳»: به این نکته اشاره شده است که آفریدگان (روزی خواران)، علاوه بر این که به دنبال موفقیت در زندگی هستند، از شرایطی که در زندگی با آن روبرو هستند، گلایه دارند.
 گزینه «۴»: شاعر پس از چند سال تمکن مالی، دچار فقر و نیازمندی شده است.

(مفهوم) **۱۰۶ - گزینه «۳»**
 (پیروز وهان)
 حرف لام در «لنا» و «لتوسیع» هر دو جارت هستند، چون به یک اسم چسبیده‌اند.

تشريح سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: لام در «لنعم»: جازمه (امر) / لام در «لتصل»: ناصبه
 گزینه «۲»: لام در «لينشتري»: ناصبه / لام در «لام»: جارت
 گزینه «۴»: لام در «لتقدم»: جارت / لام در «ليجتهد»: جازمه (امر)
 (قواعد فعل)

(اسماعیل علی‌پور) **۱۰۷ - گزینه «۴»**
 هنگامی که در متنی، یک اسم نکره می‌آید و سپس همان اسم به صورت معروفه با «ال» تکرار می‌شود، حرف «ال» به صورت اسم اشاره (آن) ترجمه می‌شود. در گزینه «۴»، «المعلمین» ابتدا به صورت نکره آمده و سپس همان اسم به صورت معرفه (المعلمون) آمده است، پس حرف «ال» معنای اسم اشاره (آن) می‌دهد.
 دقت داشته باشید که تفاوت نشانه جمع در «المعلمین» و «المعلمون»، تنها به دلیل تفاوت نقش و اعراب آن دو در جمله است.
 (قواعد اسم)

(هرتفنی کاظم شیرودی) **۱۰۸ - گزینه «۲»**
 وقتی افعال ناقصه بر سر جمله اسمیه (مبتدا و خبر) می‌آیند، خبر را منصوب می‌کنند، اما اسم، مشابه مبتدا، به همان حالت مرفوع باقی می‌ماند.
تشريح گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: «السَّمْكُ الطَّائِرُ» نادرست است، زیرا اسم کان باید مرفوع باشد.
 (صحیح: السمک الطائر)
 گزینه «۲»: «الْأَوْضَاعُ» اسم لیس و مرفوع است، «مُنَاسِبَةً» نیز خبر آن و منصوب است که هر دو به درستی ذکر شده‌اند.

(کنکور فارج از کشور ام)^(۱۱۴)

یکی از نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، تغییر در آب‌های زیرزمینی است. در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب زیرزمینی (چاهها، چشمه‌ها و قنات‌ها) بالا یا پایین می‌رود یا ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییر می‌یابد.

پرسنی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، کاهش لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.

گزینه «۳»: در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاهها به طور نامنظم بالا و پایین می‌رود.

گزینه «۴»: پس از توقف لرزش‌ها، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدتری رخ دهد.

(بفاراغیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

(فاطمه سقایی)

گزینه «۴»

در چند دهه اخیر، خسارت‌های ناشی از سیلاب‌هایی که در کشور ما به وقوع پیوسته، همواره رو به افزایش بوده است. دلیل اصلی آن نیز توسعه سکونتگاه‌ها و تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازها در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها و فعالیت‌های نابخرانه انسانی، مانند از بین بردن پوشش گیاهی بوده است.

(بفاراغیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۳)

(کنکور سراسری^(۱۴۰۰))**گزینه «۱»**

در این شکل که انشعابات شبکه زهکشی به سوی یک کانال مصنوعی هدایت شده است، سرعت تخلیه روان آب افزایش یافته و به دنبال آن نفوذ پذیری خاک و در نتیجه زمین‌لغزش کاهش پیدا می‌کند.

(بفاراغیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۱)

(فاطمه سقایی)

گزینه «۱»

استفاده از تصاویر ماهواره‌ای در مطالعه و پیش‌بینی مخاطرات طبیعی به طور روزافزون در حال گسترش است؛ مثلاً با استفاده از تصاویر ماهواره‌های متابع زمینی، می‌توان حدود سیل‌گیر رودخانه‌ها را تعیین کرد.

(بفاراغیا^(۳)، فنون و مهارت‌های بفاراغیایی، صفحه ۱۱۳)

(زهرا دامیر)

گزینه «۲»

با استفاده از سنجش از دور، جابه‌جایی مواد سطح دامنه‌ها و حرکت توده‌های زمین‌لغزش را به طور دقیق یعنی در حد سانتی‌متر، اندازه‌گیری می‌کنند.

(بفاراغیا^(۳)، فنون و مهارت‌های بفاراغیایی، صفحه ۱۱۳)

(سید علیرضا علویان)

«۱۱۲- گزینه «۳»

نفوذ یکی از روش‌های ورود به جبهه مقابل در جنگ نرم است که روشی خاموش و تدریجی بوده و در بسیاری موارد، هدف مورد نفوذ، بدون آنکه خود بفهمد، طعمه دشمنان قرار می‌گیرد. هزینه نظامی در این روش، به شدت کاهش پیدا کرده و مهم‌تر از همه، دشمن هیچ‌گاه به شکل واضح و روشن، آشکار نمی‌شود و به همین دلیل، شناسایی و طرد نمی‌گردد.

(تاریخ^(۳)، استقرار و تثیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۱۵)

(سید علیرضا علویان)

«۱۱۳- گزینه «۱»

انگیزه و اهداف صدام از تحمیل جنگ بر ایران:

۱- حاکمیت بر آبراه مهم اروندرود، دسترسی و تسلط بر خلیج‌فارس و جدایی جزایر سه‌گانه ابوموسی، تنب کوچک و بزرگ و استان خوزستان از ایران

۲- تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی و جلوگیری از انتشار افکار انقلابی در میان مردم عراق و مسلمانان سایر کشورها

۳- رسیدن به رهبری جهان عرب و ایجاد نقش ژاندارمی در منطقه

(تاریخ^(۳)، پنگ تتمیلی و دفع مقدس، صفحه ۱۵۱)

(علی‌محمد کریمی)

«۱۱۴- گزینه «۴»

دریادلان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، در نخستین ماه‌های جنگ، با پشتیبانی نیروی هوایی در عملیاتی موسوم به «مروارید» با رشادت تمام، اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند.

(تاریخ^(۳)، پنگ تتمیلی و دفع مقدس، صفحه ۱۵۳)

(ممدوحه میربلوکی)

«۱۱۵- گزینه «۴»

پس از آن که بنی صدر از مقام فرماندهی کل قوا و ریاست جمهوری عزل شد و اوضاع سیاسی کشور ثبات و آرامش یافت، رژیم‌گان اسلام با شجاعت و صلابت عزم خود را برای بیرون راندن دشمن متجاوز از خاک میهن‌مان جزم کردند. نخست، امام خمینی (ره) به عنوان فرمانده کل قوا، فرمان شکستن محاصرة آبدان را صادر کردند.

(تاریخ^(۳)، پنگ تتمیلی و دفع مقدس، صفحه ۱۵۴)

(زهرا دامیار)

«گزینه ۲» ۱۲۴

ترتیب زمانی رویدادهای سیاسی دوره صفویه:

- ۱- شکست ازیکان و قتل شیبک خان
- ۲- نبرد با سلطان سلیمان پادشاه عثمانی
- ۳- انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان
- ۴- بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس
- ۵- بازپس گیری قندهار از گورکانیان هند

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۴۲)

(پوارد میربلوکی)

«گزینه ۱» ۱۲۵

در اوخر قرون وسطا با گسترش فعالیتهای تجاری در اروپا، انگیزه و اشتیاق اروپاییان برای رسیدن به شرق و دسترسی به ادویه و دیگر کالاهای گران‌بهای آن دیار دو چندان شد.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پرید، صفحه ۱۸۱)

(علیرضا رضایی)

«گزینه ۴» ۱۲۶

جغرافی دانان از گذشته سطح زمین را به واحدهای جغرافیایی که در آن‌ها پدیده‌ها با هم همگونی و وحدت دارند، تقسیم کرده و سپس آن‌ها را مورد مطالعه قرار داده‌اند. این تقسیم‌بندی‌ها به منظور شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا برنامه‌ریزی صحیحی برای آن‌ها انجام شود.

(جغرافیا (۲)، تاهمه پیست؟، صفحه ۴)

(کنکور سراسری ۹۹)

«گزینه ۴» ۱۲۷

در ناحیه استوایی (حاره) کانون کم‌فشار قرار دارد و این کانون تا حدود مدارات ۳۰ درجه شمالی و جنوبی امتداد دارد. در این منطقه، هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالارفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد.

در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، منطقه پرفشار جنب حراره شکل گرفته است.

جاهه‌جایی توده‌های هوایی بین کمرندهای فشار، موجب وزش بادهای مختلف در سطح کره زمین می‌شود.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۳۶)

تاریخ و جغرافیا (۲)

«گزینه ۲» ۱۲۱

(زهرا دامیار)

شباهت و تفاوت تاریخ‌های عمومی و سلسله‌ای:
شباهت: محتوا و موضوعات هر دو نوع منبع رویکردهای سیاسی و نظامی می‌باشد و توجهی به سایر موضوعات ندارند.

تفاوت: ۱- موضوعات و مطالب تاریخ‌های عمومی تاریخ جهان را از آفرینش عالم آغاز می‌کرند و تا پایان ساسانیان ختم می‌کرند ولی موضوعات و مطالب تاریخ‌های سلسله‌ای مربوط به یک سلسله خاص می‌باشد.

۲- مورخان تواریخ سلسله‌ای شاید به انگیزه پاداش گرفتن از شاهان، تاریخ سلسله آنان را تألیف می‌کرند ولی نویسنده‌گان تواریخ عمومی این انگیزه را نداشتند.

۳- مؤلفان تواریخ عمومی کتب خود را بیشتر به زبان عربی می‌نوشتند؛ ولی مؤلفان تواریخ سلسله‌ای مطالب خود را به زبان فارسی می‌نوشتند.

۴- تواریخ سلسله‌ای به سبب استفاده از مأخذ و اسناد رسمی و روایت رجال و اشخاص مطلع، متضمن اطلاعات مفید و معلوماتی هستند که در مأخذ عمومی‌تر، دسترسی بدان‌ها ممکن نیست.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۴ و ۶)

«گزینه ۳» ۱۲۲

تشرییم عبارت‌های نادرست:

ب) روابط فاطمیان با حکومت عباسیان همواره خصوصت‌آمیز بود. فاطمیان خلافت را حق خود می‌دانستند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی‌شناختند. علاوه بر آن، خلفای فاطمی با تسلط بر مناطق شام و حجاز، حکومت عباسیان را به شدت مورد تهدید قرار داده بودند.

د) خلفای فاطمی بعد از بنیاد نهادن حکومت خود و تصرف مصر شهر قاهره را به عنوان پایتخت خود بنا کردند تا با بغداد رقابت کنند. آنان سپس منطقه شام را نیز گرفتند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام هرکتی تازه در تاریخ پسر، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۸)

«گزینه ۲» ۱۲۳

ابونصر محمد بن محمد، معروف به فارابی، فیلسوف بزرگ ایرانی، که از خراسان به بغداد رفت و سپس در دمشق سکونت گزید، فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلام و فلسفه ارسطوی و نوافلاظونی بود، پایه‌گذاری کرد.

نکته: دانشنامه عالی، اثر ابن‌سینا، سهم بسزایی در مطرح کردن زبان فارسی به عنوان زبان علم داشت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۹۷)

(سیا پیغمبرزاده صابری)

«گزینه ۲»

فلسفه‌ای که ملاصدرا بنیان گذاشت و آن را رسماً «حکمت متعالیه» نامید، نتیجهٔ تکاملی دو مشرب فلسفی گذشته، یعنی «فلسفهٔ مشاء» و «فلسفهٔ اشراق» و نیز انس دائمی وی با وحی الهی و قرآن کریم بود. به عبارت دیگر، در شخصیت وجودی ملاصدرا برهان عقلی و شهود قلبی و وحی قرآنی با هم الفت یافته و از این الفت، فلسفه‌ای برآمد که سرآمد فلسفه‌های قبل از خود شد.

(فلسفهٔ دوازدهم، دوران متأخر، صفحه ۹۱)

(سیا پیغمبرزاده صابری)

«گزینه ۳»

از دو مفهوم وجود و ماهیت، «وجود» است که اصیل و واقعی است. واقعیت خارجی، ماباشه و مصدق وجود است. پس وجود اصالت دارد، نه ماهیت. آنچه ما در خارج می‌یابیم، از آسمان و درخت و آب تا حیوان و انسان، همه مصدق وجودند؛ البته وجودهایی متفاوت و با نقص و کمالات متفاوت. دقت کنید که منظور از اصالت وجود این نیست که ماهیت امری ساختگی است و هیچ اثر خارجی ندارد بلکه گفته می‌شود مصدق بیرونی نشانگر وجود است یعنی واقعیت حقیقی متعلق به وجود است، نه ماهیت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱»: ماهیت غیرواقعی و ساختگی نیست.

گزینه ۲»: وجود و ماهیت دو مفهوم جداگانه و مستقل و دو جنبه مختلف از یک موجود هستند نه این که فهم ماهیت منوط به فهم وجود باشد.

گزینه ۴»: هرچند وجود حقیقت مشترک بین موجودات است اما براساس نظر ملاصدرا درجات وجودی موجودات متفاوت است و آن‌ها شدت وجودی یکسانی ندارند.

(فلسفهٔ دوازدهم، دوران متأخر، صفحه ۹۲)

(نیما پواهری)

«گزینه ۳»

اصل «وحدت حقیقت وجود» در فلسفهٔ ملاصدرا بیان می‌کند که هستی یک حقیقت و یک واحد حقیقی می‌باشد و در جهان وحدتی حقیقی برقرار است. ما در تاریخ اندیشه نظریات گوناگونی دال بر وحدت وجود داشته‌ایم که شما باید نظر خاص ملاصدرا و محتوای آن را به دقت یاد بگیرید و آن را با تفاسیر و تبیین‌های متفاوت دیگر از وجود اشتباه نگیرید. محتوای سخن ملاصدرا در این اصل این است که ما چند نوع وجود نداریم، یک نوع وجود داریم. به اصطلاح فلسفی می‌گوییم وجود حقیقی واحد است. پس فرقی بین نوع وجود انسان، درخت، سنگ، فرشته و ... وجود ندارد. تفاوت فقط در مرتبه و شدت و ضعف وجود است، و گرنّه نوعاً وجود یکی است.

گزینه سوم به روشنی چنین تبیینی را بیان می‌کند. او می‌گوید هستی یک حقیقت و یک واحد حقیقی می‌باشد و آنچه از کثرت، در جهان مشاهده می‌کنیم، دلیل بر وجودهای مختلف و متکثر نیست؛ بلکه معنای دیگری دارد.

(زهرا دامیرا)

«گزینه ۳»

مزارع غلهٔ تجاری معمولاً بسیار بزرگ‌اند و کاشت و برداشت محصول در آن‌ها به صورت ماشینی انجام می‌شود. در این نوع کشاورزی، معمولاً در کنار مزارع، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می‌آید که در اصطلاح به آن‌ها کشت و صنعت می‌گویند.

(بفراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۸۷)

(فاطمه سفایی)

«گزینه ۴»

اگر ارزش صادرات یک کشور بیشتر از واردات آن باشد، موازنۀ تجاری، مثبت است. از جمله اقداماتی که کشورها برای کاهش تأثیرات منفی تجارت خارجی بر صنایع و اقتصاد خود انجام می‌دهند تا به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند، وضع تعریفهای گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی- تجاری منطقه‌ای، محدود یا منع‌کردن واردات برخی کالاهای در دوره‌های زمانی خاص و ایجاد مناطق آزاد تجاری است.

(بفراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰۸)

(آنکه از کشور ام)

«۱۳۰ گزینه ۱»

الف) اگر کشورهای کوچک در صدد توسعه سرزمین خود برنیایند، نابودی آن‌ها حتمی است: راتزل

ب) فضاهای اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و همچنین محاصره قدرت خشکی مؤثر است: آلفرد ماهان
ج) قرارگیری یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد: راتزل

د) منطقهٔ خشکی اوراسیا، قلعه (دز) جهان است و این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است: سر هلغورد مکیندر
(بفراغیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۳۶)

فلسفهٔ دوازدهم

(کتاب آین)

«۱۳۱ گزینه ۱»

سفر اول، سفر از خلق به حق (خدا): در این سفر سالک می‌کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند و به حق واصل شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲»: در سفر سوم سالک به سوی خلق باز می‌گردد در حالی که به حق توجه دارد و همه چیز را مظهر و جلوه امی‌یابد؛ هدایت مردم در سفر چهارم انجام می‌گیرد.

گزینه ۳»: کتاب اسفار با الهام از سفر چهار مرحله‌ای عارفان تألیف شده است.

گزینه ۴»: مباحث مربوط به صفات الهی و توحید در بخش دوم اما مباحث مربوط به افعال خداوند در بخش سوم مطرح شده است.

(فلسفهٔ دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

حکمت متعالیه عرضه نشد. فلسفه‌های جدید اروپایی پس از ورود به ایران باعث برانگیخته شدن توجه علاقه‌مندان شدند. آنان تلاش کردند با بهره گرفتن از ذخایر غنی فلسفی خود، فلسفه‌های اروپایی را بفهمند و آن را ارزیابی کنند. همین تلاش باعث شد فلسفه که دیرزمانی بود به رکود گراییده بود احیا شود و رونق جدید یابد و دوستداران فلسفه با اندیشه‌های متغیرکاری چون فارابی و ابن سینا و ... آشنا شوند.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه ۹۱)

(نیما پواهری)

۱۳۷- گزینه «۴»

گزینه «۴» مربوط به دسته‌ای از اقدامات ایشان با عنوان «احیای تدریس و تفسیر قرآن کریم» است. اما سایر گزینه‌ها مربوط به اقدامات ایشان در راستای «تدریس فلسفه، ناظر بر مسائل روز فلسفی» می‌باشد. ایشان علاوه بر تدریس شفای این‌سینا و اسفار ملاصدرا، تصمیم گرفت یک دوره فلسفه اسلامی را به سبکی که مسائل روز در آن طرح شده باشد، تدریس و تأليف کند. به همین منظور کلاسی تشکیل داد که طلاب برجسته و آشنا به مسائل در آن شرکت می‌کردند. در این کلاس مکتب‌های فلسفی و به خصوص مارکسیسم مورد نقد و بررسی قرار می‌گرفت. حاصل این جلسات، کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» می‌باشد که شامل متن اصلی و پاورقی‌های توضیحی است. متن را علامه طباطبایی نوشت و پاورقی‌ها را استاد شهید مطهری که در آن جلسات حضور داشته، به اصل مباحث افزوده است. این کتاب در روش کردن افکار طلاب و دانشجویان و دانش‌پژوهان نقشی تعیین‌کننده در تاریخ معاصر ایران داشته است. علامه طباطبایی و مطهری در این کتاب نشان دادند که می‌توان از ذخیره فلسفی صدایی بهره گرفت و متناسب با مهم‌ترین مسئله‌های فلسفی روز، مجموعه‌ای تأليف کرد که پاسخگوی نیازهای ما در همین عصر باشد. وی‌گی دیگر این کتاب که تا آن روز در حوزه فلسفه در ایران سابقه نداشت، نگاه تطبیقی به فلسفه بود، علامه و استاد مطهری در این کتاب تلاش می‌کنند که در مباحث مهمی مثل معرفت‌شناسی و وجودشناسی، دیدگاه‌های فلسفه‌دانشمندی اروپایی و ماتریالیست‌ها را با دیدگاه خود در فلسفه اسلامی مقایسه کنند و ارزیابی خود را ارائه دهند. این روش تأليف، در برخی از آثار استاد مطهری نیز ادامه پیدا کرد.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

(مسین آفوندی راهنمایی)

۱۳۸- گزینه «۱»

علامه طباطبایی عرفان و اخلاق و حتی تفسیر قرآن را از میرزا علی آقا قاضی تلمذ و شاگردی کرد.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۹۹ تا ۱۰۶)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این نظر قائل به وجودهای جزئی نیست و می‌گوید کل مجموعه اشیاء با هم یک وجود واحد می‌سازد. این نظر در تاریخ به «همه‌خدایی» معروف است. اما ملاصدرا وجودهایی جزئی را رد نمی‌کند و وجود از نظرش نوعاً واحد است، نه عددی.

گزینه «۲»: این گزینه اصل «اشتراك مفهوم وجود» را بیان می‌کند. ملاصدرا در اصل «وحدت حقیقت وجود» درباره حقیقت وجود در جهان خارج و اینکه یک نوع بیشتر وجود نداریم صحبت می‌کند. این اصل که مربوط به فلسفه‌دانشمندان مشائی است، مربوط به «مفهوم وجود» است و بیان می‌کند که وجود مفهوم مشترکی است که از همه موجودات فهمیده شده و به ذهن آورده می‌شود. این اصل از مقدمات بحث ملاصدرا است، نه نتیجه نهایی و معنا و تفسیر آن. پیش نیاز اصل فلسفی «وحدت حقیقت وجود» پذیرفتن «اشتراك مفهوم وجود» است. ما پس از اینکه پذیرفتیم «وجود» مفهوم مشترکی است که از هر موجودی فهمیده می‌شود و به ذهن می‌آید و سپس با فهم اینکه واقعیت خارجی مابهای مفهوم وجود است و وجود همان امر اصیل است، به این نتیجه می‌رسیم که وجودهای مختلف و انواع و اقسام گوناگون وجود در عالم نداریم و در جهان وحدتی حقیقی حاکم است و اصل و حقیقت هر شیء یکی است.

گزینه «۴»: این نظریه‌ای است که در عرفان اسلامی بسیار رواج داشته است. طبق آن فقط خداوند وجود حقیقی دارد و او واحد و موجود بالذات است و همه امور دیگر صرفاً تجلیات و ظهورهای آن در شکل‌ها و کالبدی‌های گوناگون‌اند.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

(نیما پواهری)

۱۳۵- گزینه «۴»

اصل مراتب داشتن وجود تبیین دقیق تعدد و تکثر در عالم است. از نظر ملاصدرا، با اینکه هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. بنابراین حقیقت و نوع وجود یکی است و واحد است. اما وجود هر موجودی در مرتبه‌ای متفاوت است و اختلاف موجودات در مرتبه وجودی آن‌ها یا شدت و ضعف وجودشان است. دقت کنید که این تفاوت به نوع وجود آن‌ها بطبی ندارد بلکه این درجه و مراتب مختلف وجود است که باعث تفاوت می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه ۹۵)

(علیرضا نصیری)

۱۳۶- گزینه «۳»

پس از انقراض سلسله صفویه و ناصریانی‌هایی که ایران را فراگرفت، علوم مختلف و فلسفه به رکود کشیده شد. در این دوران فلسفه شادابی خود را از دست داد و پیشرفت عمده‌ای حاصل نشد و مکتب فلسفی جدیدی پس از

(نیما پواهری)

«۱۴۲- گزینه»

در بخش «رهایی از عادات غیرمنطقی» می‌خوانیم: «در بسیاری از مواقع، افراد یک جامعه افکار و عقاید را می‌پذیرند که پشتونه عقلی و منطقی محکمی ندارند، بلکه بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسل به نسل بعد، به صورت یک عادت درآمده است و اکثر افراد جامعه، بدون دلیل آن‌ها را پذیرفته‌اند. افراد متغیر و اندیشمند این جوامع، این قبیل افکار را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند و اگر منطبق با عقل و استدلال نبود، آن‌ها را نمی‌پذیرند و تلاش می‌کنند سایر مردم را نیز به باطل بودن آن افکار آگاه کنند.»

در بخش «دوری از مغالطه‌ها» می‌خوانیم: «فیلسوفان می‌کوشند با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق، چه در عالم هستی و چه در مسائل بنیادی زندگی، ارائه دهنده و آن را با گفتار مناسبی که خالی از مغالطه باشد، بیان کنند. آن‌ها همچنین می‌کوشند نمونه‌هایی از مغالطه‌های فلسفی را جهت عبرت‌گرفتن دیگران، نشان دهند؛ چرا که برخی افراد گاهی بدون اینکه دقت کنند، در زندگی خود، باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته و براساس آن تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند.»

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(فرهاد قاسمی نژاد)

«۱۴۳- گزینه»

دومین اندیشه مشهور هرآلکلیتوس تغییر و تحول دائمی جهان است. او می‌گفت «همه‌چیز در سیلان و حرکت است». هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد. دگرگونی قانون زندگی و قانون کائنات است، بر همه‌چیز فرمان می‌راند و نمی‌توان از آن گریخت.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

(فرهاد قاسمی نژاد)

«۱۴۴- گزینه»

سقراط خطاب به حاضران در دادگاه گفت: «کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت هرگز نباید از خط هوایی به دل راه دهد.»

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۴۱)

(فرهاد قاسمی نژاد)

«۱۴۵- گزینه»

«گرگیاس» یکی از سوفیست‌ها بود. او که در فن سخنوری بسیار توانا بود، می‌گوید: «اولاً چیزی وجود ندارد. ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد. ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید.» پس او ابتدا قبل از هر چیز منکر اصل واقعیت شد.

(فلسفه یازدهم، اکران شناخت، صفحه ۴۷)

(علیرضا نصیری)

فعالیت‌های علمی علامه طباطبایی از حدود حوزه‌ها فراتر رفت و گستره آن به دانشگاه‌ها و حتی محیط‌های فرهنگی جهانی کشیده شد. علامه دیدارهای متعددی با پژوهشگران و خاورشناسان داشت. او در آن گفت و گوها به شناساندن روح تفکر و فلسفه اسلامی و مذهب تشیع می‌پرداخت و به برکت همین فعالیت‌ها جهان غرب با تفکر شیعی آشنای بیشتری پیدا کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روش تفسیری علامه در المیزان، روش تفسیر قرآن به قرآن است که البته ابداع ایشان نیست و از استادشان، سید علی قاضی آموخته‌اند.

گزینه «۲»: کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» ماحصل جلسات ایشان بود که در آن فلسفه اسلامی به گونه‌ای مطرح می‌شد که در آن به مسائل روز پرداخته شود و مکاتب مختلف غربی خصوصاً مارکسیسم و ماتریالیسم دیالکتیکی مورد نقد و بررسی قرار بگیرند.

گزینه «۳»: کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» نگاه تطبیقی به فلسفه دارد و نه کتاب «نهایة الحكمة».

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۷)

«۱۴۰- گزینه»

الف) دسته سوم: برخی از افراد در انتخاب ریشه درخت و پایه نظام فکری خود چار خطا و اشتباه می‌شوند و در نتیجه به یک سبک زندگی متعوب و ناسالم می‌رسند.

ب) دسته اول: این دسته اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند و تصمیم‌گیری آن‌ها تابع جو حاکم بر جامعه است.

ج) دسته چهارم: افرادی که هم ریشه درخت فکری را به درستی انتخاب کرده‌اند و هم با دقت و تأمل فراوان و با عقلانیت بالا، شاخ و برگ‌های سالم و قوی از آن ریشه استنباط و استخراج کرده‌اند.

د) دسته دوم: کسانی که نتوانسته‌اند میان افکار فلسفی و مسائل زندگی ارتباط برقرار کنند.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

فلسفه یازدهم

(نیما پواهری)

«۱۴۱- گزینه»

پرسش طرح شده در گزینه «۴» مربوط به قدرت سیاسی و نحوه توزیع قدرت سیاسی در جامعه است، نه پرسشی مربوط به خود ماهیت، ساختار و سازوکارهای جامعه. بنابراین در حیطه فلسفه سیاست طرح می‌شود، نه در حیطه فلسفه علوم اجتماعی.

در سایر گزینه‌ها حیطه پرسش به درستی مشخص شده است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاهه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

سچنر کیس سیٹ

گزینهٔ «۲»: روح، براساس این مکتب، چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه نتیجهٔ رشد و تکامل خود جسم و بدن است. از نظر ملاصدرا، روح و بدن دو چیز مجزا نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند و حتی ضمیمهٔ یکدیگر نیز نشده‌اند.

گزینهٔ «۳»: ظرفیت روح انسان پایان ندارد و روح می‌تواند به هر مرتبه کمالی در جهان مخلوقات، دست یابد.

گزینه «۴»: ملاصدرا قائل به این است که آدمی اختیار و آزادی دارد و هویت انسان را به این دلیل نامتعین می‌داند که انسان با اراده و انتخاب تعیین می‌کند که چه هویتی به خود بگیرد؛ شجاع باشد یا ترسو، بخشنده باشد یا بخیل.

(فلسفهٔ یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

«گزینہ» - ۱۵۰

فلسفه مسلمان نيز عقل را منبع شناخت فضيلتها و رذيلتها مى دانند و اين عقل را، از آن جهت که رفتار خوب و بد انسان را تشخيص مى دهد، «عقل عملی» مى نامند. فلاسفه مسلمان مى گويند بشر به فضيلتها ذاتاً و فطرتاً علاقه مند است.

^{۹۱} (فلسفه پازدراهم، انسان موجود اخلاقیگرای، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(علیرضا نصیری)

از عبارت صورت سؤال می‌توان برداشت کرد که همه انسان‌ها استعداد تعقل را دارند؛ البته این توانایی ممکن است در برخی بیشتر یا کمتر باشد؛ اما در همگان موجود است. عقل نیرویی ذاتی و بالقوه و ابزاری جهت تفکر می‌باشد (رد گزینهٔ ۲). البته شکوفا شدن این استعداد به تمرین و تربیت وابسته است (رد گزینهٔ ۳) و اگر این تمرین موجود نباشد، ممکن است فردی قادر به تعقل نباشد (رد گزینهٔ ۴). بنابراین عقل در همه افراد (مثلاً کودکان) بالفعل نیست. تبدیل شدن این ابزار از قوه به فعل نیازمند تمرین و تربیت است. میزان بالفعل شدن عقل در همه انسان‌ها یکسان نیست و انسان‌ها از درجات دانش گوناگونی برخوردار هستند. در نتیجه گزینهٔ ۱ با جملهٔ ذکر شده در تعارض است.

(فلسفه پازدیدم، ایزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

«ف» - ١٤٧

افلاطون باور داشت که عقل می‌تواند جهانی برتر از جهان طبیعت را بشناسد و برای آن استدلال ارائه نماید. وی نام این جهان برتر را عالم مُثُل نامید. از نظر او عالم طبیعت سایهٔ عالم مُثُل است؛ پس از نظر افلاطون عالم مُثُل با عقول، که می‌شود نه شهود حسی.

^{۶۱} (فلسفه پازدهم، نگاهی به تاریخی معرفت، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

(حسین آفوندی، اهنگماهی)

«گزینہ» - ۱۴۸

از نظر دکارت روح از قوانین فیزیکی آزاد است؛ ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تعیت می‌کند و آزاد نیست. مارکس انسان را فقط یک موجود مادی می‌دانست که نیازهای اصلی او را نیازهای مادی تشکیل می‌دهند و نیازهایی مانند نیاز به اجتماع و قانون و نیاز به اخلاق، همه به خاطر نیازهای مادی، بیدا شده‌اند.

(فلسفهٔ یازدهم، هستی، انسان (۱)، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

(سی محققہ: ادھر صباہ ۱۵)

«۱- گز نہ»

از منظر حکمت متعالیه روح انسانی آخرین درجهٔ تکاملی است که موجودات
بنده مـ تهـانـد بـ آـنـ بـ سـنـدـ.